

Revistă premiată cu medalia și diploma „Pamfil Șeicaru” pentru literatură 2008 și „Premiul de excelență” al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România 2011-2012

Climata

144
Anul 16
ianuarie 2022

Director fondator: Ion Iancu Vale
Director editor:
prof.dr. Gheorghe-Valerică Cimpoca
Director imagine: Anton Gagi

literare

Revistă literară și de cultură românească
Fondată: mai 2007

„E iarnă”, de Ion Roiban

Climate literare

CUPRINS

Mihai Eminescu/ Poezii...3
Gheorghe Valerică Cimpoca/ În căutarea adevărului (61)...4
Anton Gagiu/ Filozofia mea (IX)...6
Al. Florin Țene/ Contextul ca determinare a cuvântului ...7
George Petrovai/ Romanul, O mie nouă sute opt zeci și patru, senzaționala distopie orwelliană...8
Mihai Merticaru/ Poeme...10
Nicolae Dina/ Satul între măreție și crepuscul...11
Mihai Batog Bujeniță/ Despre gaiuri...13
Hedi Simon/ Continuitate...14
Adrian Grauenfels/ Poeme...15
Miron Manega/ Libertatea nu e pentru papagali...16
Ion Teodor Palade/ Un loc uitat...16
Angela Burtea/ Ninsoare târzie...17
Livescu Cazacu/ Dezamăgirea ca insultă...18
Livia Ciupercă/ Rănila singurătății...19
ITHACA/ Colaj liric...20
Ion Iancu Vale/ Poeme...21
George Roca/ Prelegere la o lansare de carte - Cristina Horotan - „Di+agnostica”...22
Al.Florin Țene/ Contextul ca determinare a cuvântului...23
Mihai Batog Bujeniță/ Cu iubire prin viață călcând...24
Cristian Petru Bălan / România, prima țară din lume unde Biblia a fost transpusă integral în versuri...25
Ioana Stuparu/ Poeme/ ...27
Ion Pachie Tatomișescu/ „Execuție” și monolog „bifurcat”...28
Magdalena Albu/ Dezvelirea istoriei la Malmaison, alături de generalul Radu Teodoru...30
Emilia Dănescu/ UGU/ Note de lectură...31
Theodor Codreanu/ Un experiment dantesc...32
Vavila Popovici/ Rămâne cum am vorbit...34
Ion Iancu Vale/ Ce să știm...35
Raluca Cimpoiășu/ Și New Yorkul crede în farmece- Sanda Weigl o readuce pe Maria Tănase pest ocean...36
Ionel Pintilii/ Iași- Cultură, spirit și credință în viziunea lui Dan Teodorescu..37
Simon Petru Enaru/ Iluzii de ambe sexe...38
Ion Roiban/ Colaj pictura...39

INFO CLIMATE

Coperta 1
„E iarnă”, de **Ion Roiban**

Școala de șoferi „ROȘU”,
cu sediul în Târgoviște
„Calea Domnească” Nr.334,
(lângă Piese auto „Claunic”)
își continuă activitatea,
într-o nouă formulă de lucru,
și anul acesta.
Telefoane utile:
Conducerea: 0727370009;
0765913705
Secretariat: 0727042360

Vă așteptăm

CONTURI PENTRU DEPUNERI DESCHISE LA BANCA TRANSILVANIA TÂRGOVIȘTE

RO54 BTRL 01601201U02393XX - pentru depuneri în LEI - RO 04 BTRL EURCRT00U0239301 - PENTRU DEPUNERI ÎN EURO (SWIFT: BTRLR022) - USD: RO44BTRLUSD CRT00U0239301

Redacții asociate - România:

Bacău, Bistrița, Brașov, Cluj-Napoca, București, dev, Focșani, Iași, Suceava, Turnu-Severin, Hunedoara, Mangalia, Olănești, Dragnea, Ploiești.

Alte țări: Anglia, Australia, Belgia, Canada, Danemarca, Elveția, Franța, Germania, Gibraltar, Israel, Italia, Macedonia, Portugalia, Republica Moldova, Serbia, Spania, SUA, Ucraina.

Redactor șef: Ion Iancu Vale

Redactor șef-adjunct: prof.dr. Gheorghe Valerică Cimpoca

Colegiul redacțional: Anton Gagiu, Florea Turiac, George Piteș, Vasile Didoacă Dojana, Ion Teodor Palade, Sebastian Drăgan, Carmen Georgeta Popescu

Fondatori:

Ion Iancu Vale
Mircea Cotârță
Sebastian Drăgan

Colaboratori principali: Mihai Antonescu, Nicolae Bălașa, Elena Buică, Roni Căciularu, Luca Cipolla, George Coandă, Florian Copcea, Melania Cuc, Emilia Dănescu, Mircea Drăgănescu, George Filip, Dan Gîju, Dimitrie Grama, Dragoș Niculescu, Djamal Mahmud, Menuț Maximilian, Gavril Moisa, Octavian Mihalcea, Monica Mureșan, Ștefan Lucian Mureșanu, Florin Vărlan Neamțu, George Petrovai, Vavila Popovici, Georgeta Resteman, Puiu Răducanu, George Roca, Viorel Roman, Dorel Schor, Claudia Serea, Gabriela Căluțiu Sonnenberg, Al. Florin Țene, Baki Ymeri, Virginia Mateiaș, Gheorghe Neagu, Mihai Merticaru, Ioana Stuparu.

Răspunderea deontologică a materialelor publicate aparține exclusiv semnatariilor

Revistă editată de Societatea Culturală și Prietenie „LA NOI ACASĂ” Târgoviște ISSN 1843-035X

Revista apare în colaborare cu Societatea Scriitorilor Târgovișteni

Tehnoredactare: Mariana Briceag; Secretariat: Reta Sofronie Iancu; Administrare site: Dorin Let

POEME

Mihai EMINESCU
(n. 1850-d.1889)

La steaua

La steaua care-a răsărit
E-o cale-atât de lungă,
Că mii de ani i-au trebuit
Luminii să ne-ajungă.

Poate de mult s-a stins în drum
În depărtări albastre,
Iar raza ei abia acum
Luci vederii noastre,

Icoana stelei ce-a murit
Încet pe cer se suie:
Era pe când nu s-a zărit,
Azi o vedem, și nu e.

Tot astfel când al nostru dor
Pieri în noapte-adâncă,
Lumina stinsului amor
Ne urmărește încă.

Cu mâine zilele-ți adaogi...

Cu mâine zilele-ți adaogi,
Cu ieri viața ta o scazi
Și ai cu toate astea-n față
De-a pururi ziua cea de azi.

Când unul trece, altul vine
În astă lume a-l urma,
Precum când soarele apune
El și răsare undeva.

Se pare cum că alte valuri
Cobor mereu pe-aceiași vad,
Se pare cum că-i altă toamnă,
Ci-n veci aceleași frunze cad.

Naintea nopții noastre umblă
Crăiasa dulcii dimineți;
Chiar moartea însăși e-o părere
Și un vistiernic de vieți.

Din orice clipă trecătoare
Ăst adevăr îl înțeleg,
Că sprijină vecia-ntreagă
Și-nvârte universu-ntreg.

De-aceea zboare anu-acesta
Și se cufundă în trecut,
Tu ai și-acum comoara-ntreagă
Ce-n suflet pururi ai avut.

Cu mâine zilele-ți adaogi,
Cu ieri viața ta o scazi,
Având cu toate astea-n față
De-a purure ziua de azi.

Priveliștile sclăpitoare,
Ce-n repezi șiruri se deștern,
Repaosă nestrămutate
Sub raza gândului etern.

Kamadeva

Cu durerile iubirii
Voind sufletu-mi să-l vindec,
L-am chemat în somn pe Kama -
Kamadeva, zeul indic.

El veni, copilul mândru,
Călărind pe-un papagal,
Având zâmbetul fățarnic
Pe-a lui buze de coral.

Aripi are, iar în tolbă-i
El păstrează, ca săgeți,
Numai flori înveninate
De la Gangele măreț.

Puse-o floare-atunci-n arcu-i,
Mă lovi cu ea în piept,
Și de-atunci în orice noapte
Plâng pe patul meu deștept...

Cu săgeata-i otrăvită
A sosit ca să mă certe
Fiul cerului albastru
Ș-al iluziei deșerte.

S-a stins viața falnicei Veneții

S-a stins viața falnicei Veneții,
N-auzi cântări, nu vezi lumini de baluri;
Pe scări de marmură, prin vechii portaluri,
Pătrunde luna, înălbind păreții.

Okeanos se plânge pe canale...
El numa-n veci e-n floarea tinereții,
Miresei dulci i-ar da suflarea vieții,
Izbește-n ziduri vechi, sunând din valuri.

Ca-n țintirim tăcere e-n cetate.
Preot rămas din a vechimii zile,
San Marc sinistru miezul nopții bate.

Cu glas adânc, cu graiul de Sibile,
Rostește lin în clipe cadențate
„Nu-rvie morții - e-n zadar, copile”.

Ai noștri tineri...

Ai noștri tineri la Paris învață
La gât cravata cum se leagă, nodul,
Ș'apoi ni vin de fericesc norodul
Cu chipul lor isteț de oaie creată.

La ei își cască ochii săi nerodul
Că-i vede - în birje răsucind mustață,
Ducând în dinți țigara lungăreață...
Ei toată ziua bat de-a lungul Podul.

Vorbesc pe nas, ca s-alti-mbânci se strâmbă:
Stâlpi de bordel, de crășme, cafenele,
Și viața lor nu și-o muncesc și-o plîmbă.

Ș'aceste mărfuri fade, ușurele,
Ce au uitat pân' și a noastră limbă,
Pretind a fi pe cerul țării: stele.

În căutarea adevărului (62). Miracol și bucurie

„Sunt două feluri de a-ți trăi viața...Unul – de a crede că nu există miracole. Altul – de a crede că totul este un miracol”, Albert Einstein

Gheorghe Valerică CIMPOCA

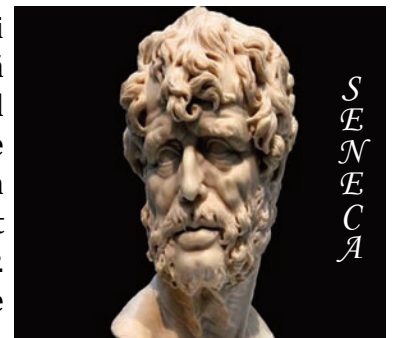

Prof.dr. Gheorghe Valerică CIMPOCA

Viața este un miracol și o bucurie. „Viața seamănă cu o poveste, ceea ce importă nu e lungimea ei, ci valoarea ei (Seneca)”. Demult, când nu existau biserici la tot pasul, pădurile și munții erau locurile în care se întâlneau

oamenii cu Dumnezeu. Singurătatea, frumusețea, armonia din mijlocul naturii îi ajutau să se regăsească și, în același timp, să dobândească elanul de a se ruga, de a-și deschide sufletul. Viața pe Pământ este un cadou primit de la Univers și îl au toate vietățile acestei planete, de la cele mai simple până la OM, ființa supremă de pe această planetă. Viața nu este o întâmplare, nu este un joc, nu este o povară, nu este ceva pe care îl cari în spate și la care trebuie să renunți când drumul devine anevoios și obositor. Viața nu este o lecție, ci o serie de lecții minunate care te transformă puțin câte puțin în omul care meriți să fi. Ea reprezintă: omul cu gânduri minunate; omul care simte magia și lucrarea Domnului; omul cu sentimente frumoase; omul cu inima plină de recunoștință și credință; omul care simte, primește și dăruiește iubire. Viața este mai mult decât credem noi, mai mult decât capacitatea noastră de înțelegere. Povestea ei nu este simplă, iar adevărul nu este cunoscut decât de creatorul ei, Dumnezeu. Povestea vieții este plină de provocări ascunse în fiecare zi. Suntem mici în acest univers, însă puterea care ne-a fost dăruită este imensă. Ne putem transforma viețile, ne putem schimba mințile, putem lucra la îmbogățirea sentimentelor, putem să ne modelăm în ceva frumos dacă avem suficientă răbdare și perseverență. Știm că fiecare dintre noi este unic – aproape opt miliarde de ființe umane înfometate și însetate, atât în comportament cât și în cunoaștere.

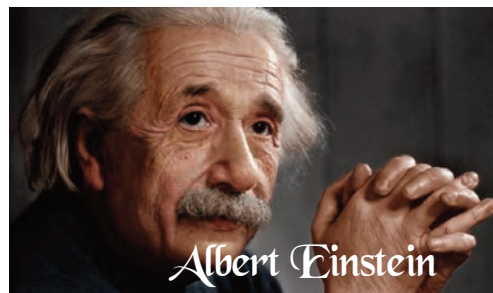
Știm că fiecare din cei aproape cei opt miliarde de oameni de pe planeta Pământ are ceva diferit în minte, ceva care îl îngreunează, ceva care îl reține de la a da frâu iubirii și bucuriei și de a se apropia de libertatea totală dăruită de Creator. Știm că aproape opt miliarde de vieți au nevoie de aproape opt miliarde de lucruri diferite. Dar mai știm că în centrul fiecăreia dintre acele nevoi se află dorința cea mai profundă a sufletului: Dumnezeu. Să luăm viața de pe această planetă ca un miracol și să ne bucurăm de ea. Viața nu se rezumă numai la ființa umană, ea se referă la o multitudine de „ființe”, de la cele mai simple la cea mai complexă, așa cum este omul pe Pământ. Viața simplă, fără om, poate exista în diferite stadii de evoluție. Un lucru este sigur pentru OM, el nu poate exista singur pe Pământ, în spațiu extraterestru sau pe altă planetă. Acest lucru este un avertisment pentru cei ce gândesc să părăsească planeta Pământ. Viața pe Pământ este un miracol al Nașterii Universale. Nu oriunde apare acest miracol și nici oricine poate produce acest Miracol. Nașterea fiecărui om este un miracol, ca și renașterea ciclică a naturii înconjurătoare lui. Acum, în miez de iarnă, natura are un farmec cu totul aparte – nicicând nu este mai multă pace și liniște în păduri, în crânguri și pe câmpii. Mergeți în tăcere printr-o pădure, priviți copacii, mângâiați-le cu privirea scoarța și ramurile golașe, inspirați mirosul frunzelor moarte și al iernii, relaxați-vă și lăsați sufletul să zboare cât mai sus, să prindă aripi, ca îngerii. Nașterea Domnului e așteptată de întreaga fire, în care ve-ți fi fericiți să vă reintegrați. Nicicând nu este mai multă pace și mai multă lumină în sufletele noastre decât în ajunul sărbătorilor. Sub bolțile lucitoare

SEN
E
C
A

ale iernii îl simțim mai aproape pe Dumnezeu. Ce este viața? și Cum a apărut viața? Încă nu știm. Adevărul este că nimeni nu ne oferă o definiție a vieții corectă sau mai bine zis coerentă. Fiecare caută să înțeleagă viața prin prisma dezvoltării și cunoașterii sinelui, prin ceea ce a asimilat pe parcursul vieții. Această înțelegere se schimbă o dată cu trecerea timpului, de la copilărie la adolescență și la bătrânețe. Se caută rețeta vieții, mai ales cu ajutorul științelor exacte și al religiilor. Fiecare dintre ele, separat, nu a putut explica ce este viața și cum a apărut ea. Dacă rețeta vieții ar fi cea oferită de savanții de la NASA, anume: "energie, carbon, apă lichidă și alte câteva elemente ca azotul și fosforul", atunci menirea omului e să devină îngrășământ chimic. Savanții de pretutindeni de pe planeta Pământ nu au înțeles și nu au descoperit care este liantul care ține materia în viață și ce se ascunde în spatele vieții. De asemenea, nu se precizează dacă există viață după moartea materială. Ce se întâmplă cu energia care ne ține în viață? Unde se duce și în ce se transformă? Abia acum începem să înțelegem ce e realitatea care ne înconjoară și cum o percepem. În sprijin ne vine fizica cuantică, care s-a dezvoltat în ultimii ani, iar ce aflăm e de-a dreptul uluitor. Totul e energie și informație, iar materia e o manifestare a acestor energii. Ceea ce fizica cuantică a stabilit cu o anume precizie e un fapt care îi bulversează mai ales pe evoluționiști. Tot ce noi considerăm realitate e de fapt o undă care există simultan în locuri diferite. Această undă colapsează însă într-o particulă materială numai atunci când noi o observăm. Cu alte cuvinte, fizica cuantică spune că noi suntem creatorii realității. Următoarea întrebare care se pune, este cine suntem „noi”? Tot fizica cuantică spune că există ceva acolo care nu poate fi detectat la nivel senzorial, empiric, dar care poate fi dedus logic datorită faptului ca noi putem vedea efectul prezenței lui. Acel ceva se numește „conștiință”, și fără conștiință, fără puterea noastră de a conștientiza nu există realitate. Vă aduceți aminte de Biblie unde se spune că Iisus sugerează că și noi oamenii putem fi ca „dumnezeu”? Iisus predica de fapt fizica cuantică, legile reale ale universului și nu altceva, iar învățăturile lui îl împuterniceau pe om să devină stăpânul vieții lui și al destinului civilizației umane. Pentru acest lucru, omul trebuie să urmeze niște legi bine stabilite, legi care îl țin în echilibru cu natura înconjurătoare și cu

universul. Revenind la definiția vieții, omul se aseamănă cu un calculator biologic; e format din

„hardware” (partea materială); și din „software” (partea informațională). În plus, se spune că omul are și o a treia parte, numită „duh”. Cum noi oamenii am creat computere mecanice și am creat software pentru că ele să funcționeze, tot așa și pentru om există un creator. Cine a creat OMUL ca să fie OM, nu computer? Omul nu a creat computere din nimic și a înțeles cum funcționează anumite legi din univers. Pentru acest lucru omul a folosit materie, energie și informație. De unde a luat aceste lucruri? Din universul deja existent. Cine i-a dat omului gândirea și puterea de a face lucruri care să funcționeze pe bază de materie și informație? Există o conștiință în univers care să transmită omului toată această activitate? Se poate afirma că viața fără conștiință nu este viață și că aceasta există și la regnul animal cât și la cel vegetal, la diferite niveluri de conștientizare. Fără regnul animal și vegetal omul nu ar fi putut apare, nu doar pe Pământ, dar nici în întregul univers. „Formula vieții” e aceeași în tot universul, iar rezultatul manifestării acestei formule în realitate va fi întotdeauna mai mult sau mai puțin similară. Asta nu înseamnă ca omul a „evoluat” din unii membrii ai regnului animal, teoria evoluției fiind o aberație. Regnul animal și vegetal sunt întotdeauna necesare pentru a pregăti din punct de vedere energetic apariția unui corp fizic ca cel uman care să fie capabil să accepte la un moment dat descărcarea în memoria lui a „software-ului numit spirit” sau suflet. Viața nu este un simplu fragment al existenței, ci se înscrie în MARELE TOT, adică DUMNEZEU. Nu putem separa viața noastră de OM de fenomenul de fotosinteză, de planeta Pământ, de Soarele nostru, de Luna noastră, de INTREGUL UNIVERS, de DUMNEZEU. Viața este un miracol! Să ne bucurăm.

Va urma

FILOZOFIA MEA (IX)

Anton GAGIU

Fără filmul amintirilor din mintea noastră ne-am pierde în univers precum fragmentele de rocă despre care auzim că trec din când în când pe lângă acest minunat... Paradis numit Planeta albastră. Adesea simțim nevoia să apelăm la derularea secvențială a acestui film pentru binele eului nostru sau pentru a fixa în memorie o anumită stare

care ne-a marcat existența. Ești la medic pentru o investigație dificilă care cere efort fizic sau o anumită stare/poziție de durată, iar acesta îți spune: „gândește-te la ceva... frumos” și mintea ta lucrează, caută ceva frumos în arhiva ei și sigur, găsește. Ești pur și simplu într-o suferință nu numai fizică, ci și psihică și din nou eul tău simte că trebuie să apeleze la un medicament fabulos, și nu poate fi decât pastila numită „o amintire frumoasă” și de aici filmul începe cu genericul vieții, după care apare momentul de care ești legat mental de parcă s-ar fi petrecut ieri, deși anii numărați de la acel eveniment constituie o parte semnificativă a vieții tale. Te-ai întrebat vreodată de ce unele amintiri rămân la fel de vii în mintea ta de parcă s-ar fi petrecut ieri? Și dacă te-ai întreba nu ai putea găsi un răspuns exact, ci numai unul posibil pentru că mintea nu-ți răspunde la întrebările la care nu are răspunsul complet și corect. Răspunsul este foarte simplu: mintea găsește amintirile „frumoase” pentru că așa le-ai trăit tu pe unele dintre ele, iar pe cele „urâte” le-ai șters din arhiva curentă tocmai pentru că au fost suportate cu greu de mintea încercată, poate mai sunt undeva în ceea ce putem numi „coșul de gunoi al minții”. Așa că putem asemăna mintea cu un computer. Păi chiar așa și este, un computer pe care-l purtăm permanent cu noi și la care apelăm neîncetat să ne menținem în legătură continuă cu trecutul și să ne proiecteze în viitor. În felul acesta accesăm imagini care ne apar doar în vise și nici acolo pe de-a-ntregul pentru că mintea noastră este într-o activitate permanentă de căutare și atunci răstoarnă unele imagini sau le șterge. Am putea spune că așa face legătura dintre amintirea care ține de trecut și proiecția care aparține viitorului. Deci acestea se întâlnesc undeva în subconștientul nostru și ard împreună

pentru un sentiment, pentru o dorință pe care le purtăm permanent în suflet. Filmul amintirilor îl vizionăm de fiecare dată când mintea are nevoie de retrospectiva vieții. Uneori repetă amintiri, e ca și cum am vedea un film de mai multe ori. Nu se întâmplă acest lucru și în viața de toate zilele? Fără retrăirea acestor amintiri mintea nu ne-ar fi de niciun folos, aici trăiesc deopotrivă trecutul și prezentul, iar comuniunea lor proiectează viitorul. E ca și cum acele momente învață o lecție pentru a o reproduce mai târziu. Doamne și câte lecții am învățat eu din aceste amintiri? De fiecare dată când viața îmi oferă posibilitatea de a colinda plaiurile copilăriei îmi revin în minte, de parcă s-ar fi petrecut ieri imaginile copilului care s-a aflat în acel loc într-o anumită împrejurare, iar amănuntele sunt copleșitoare. Acestea par că trăiesc aieva, acolo lângă mine, că răzbat din timp până la mine și mă cuprind cu toată euforia lor încât simt, că din acel moment viața are alt sens, sensul de a mă simți pentru o clipă nemuritor. Și parcă mă cuprinde un moment invidia pe natură că în anii scurși între copilăria mea și momentul de acum aproape că nu s-a schimbat deloc, iar eu, cel care o contemp lu sunt copleșit de schimbări, de acumulări, de deznădejdi și speranțe și evident schimbat pe dinăuntru și pe dinafară, dar există ceva ce totuși nu s-a schimbat deloc, dragostea față de acele locuri. O simt cum trăiește în mine, cum zvâcnește la contactul privirii mele cu orice priveliște de care mă leagă ceva din vremuri imemorabile. Când mă gândesc la existența acelor locuri, la bucuria pe care mi-o aduce reîntâlnirea cu ele, pot să uit de toate relele pe care societatea le aruncă asupra mea, și asupra oamenilor în general și gândesc că numai pentru atât trebuie să mai trăiesc. Societatea ar trebui să ne facă mai buni, mai umani, dar, din păcate aceasta are exact efectul invers, scoate din noi, unii dintre componentii ei, ceea ce este mai urât, mai rău, uneori mai pervers și aceste „calități” apoi se revarsă asupra ei transformând-o parcă într-o mocirlă din care ne zbatem să ieșim cu toții, vinovați și nevinovați de creația ei. Mă întreb dacă nu cumva în aceste condiții, amintirea, copilăria, natura nu sunt prea puține motivații care ne-ar putea determina să mergem mai departe în viață? Sau Dumnezeu ne obligă să ne mulțumim cu atât, pe motivul că EL ne-a creat, ne-a dat lumină, căldură, spațiu, frumusețe, timp iar noi nu am știut cum să le folosim ca să nu le distrugem.

Contextul ca determinare a cuvântului

Al. Florin ȚENE

Pentru a ne face să înțelegem această determinare Al. Rosetti scria „Cuvântul, nu există decât prin context și nu e nimic prin el însuși. Contextul determină sensul cuvântului există”. (Filosofia cuvântului, Editura Fundațiilor, 1946, p.70). Noțiunea de context

a fost abordată atât de Ch.Bally în „*Traite de stylistique française*, I, p.116”, cât și de Alf Sommerfelt în „*La langue et la société. Caractères sociaux d'une langue de type archaïque*, Oslo, 1938, p.125”, care văd în studiul contextului o axiomă a semanticii și lexicografiei modern. Desprinderea cuvântului dintr-o frază sau propoziție care-i determină sensurile particulare în funcție de intenția vorbitorului nu e posibilă decât atunci când cercetarea își propune să facă abstracție de vorbirea individual (*la parole*), rămânând doar la considerațiile de ordin theoretic menite să dezvăluie trăsăturile generale ale limbii (*la langue*), ca sistem de semne, și în consecință ale cuvântului privit ca unitate fundamentală a limbii.

În limba literară, în limba poetică și cea jurnalistică, dar și în vorbirea uzuală, situația este alta, deoarece cuvântul izolat are sens diferit de sensul pe care îl capătă în frază, aceasta constituind mediul natural al cuvântului. Această observație o face și Al. Rosetti în „*Despre unele probleme ale limbii literare*, București, E.S.P.L.A, 1955, p. 10”. „Orice cuvânt poate evoca întotdeauna ceea ce susceptibil să-i fie asociat într-un fel sau altul”, afirmația aceasta făcută de F.de Saussure în „*Cours de linguistique generale*, p.174”, presupune raportarea cuvântului la alți factori sau la un ansamblu apt să provoace astfel de asocieri. Acest ansamblu poate fi o sintagmă, un anunț sau o frază. În atenția lingvistului, unitatea ultimă pe care el o socotește, pe bună dreptate, și de care se ocupă este fraza. Aceasta fiind, cum o caracterizează A. Martinet, cel mai mic segment în stare să reprezinte perfect și integral vorbirea (*le discours*), așa cum analizează în „*Reflexions sur la phrase, în Language and Society*, Melanges

Jansen, Copenhagen, 1961, p. 113”. Această lingvistică a discursului a purtat mult timp un nume glorios, acela de retorică, însă datorită unui vid istoric ea a trecut de partea artelor frumoase și acestea, separându-se de studiul limbii, a fost necesar ca problema să fie reluată. În prezent, lingvistica a discursului, având o nouă haină, nu este dezvoltată, dar ea este postulată de către lingviștii: Z.S. Harris, N. Ruwet, etc.

Studierea contextului urmărește implicațiile lingvistice care depășesc unitățile gramaticale. Ea își găsește aplicarea în analiza structurii stilistice a textului literar, cum a procedat Tudor Vianu în „*Contexte legate și nelegate din punct de vedere stylistic*, în *Problema metaforei...*, p. 151”, care sublinia prin semnalare că astfel de cercetări au fost până acum, în general, neglijate. Raporturile dintre limbaj și context, examinate din punct de vedere lingvistic și fundamentate pe experiment, au fost studiate în anii din urmă de Tatiana Slama-Cazacu în lucrarea „*Limbaj și context*, București, Editura Științifică, 1959”, unde se găsesc și nenumărate sugestii utile pentru cercetătorul funcției stilistice a contextului.

Pentru a înțelege mai bine trebuie să facem deosebirea între contextul gramatical și contextul stilistic.

Analiza gramaticală a unui text este supusă regulilor categoriilor lingvistice dintr-o anumită structură, limitată, a comunicării verbale. Ea ține seama de felul general în care se realizează raporturile dintre gândire și formele ei de exprimare lingvistică. Având ca scop descrierea sistemului limbii și clasificarea faptelor ei potrivit categoriilor lingvistice, analiza gramaticală are ca obiect de studiu materialul sonor al cuvântului, sensurile lexicale, formele și relațiile dintre cuvinte, exprimate în unități sintactice.

În orice caz, analiza contextului nu poate fi suplinită printr-o analiză gramaticală de tip clasic frază cu frază, și nici printr-o interpretare literară a conținutului detașat de formele și particularitățile lui de comunicare artistică.

Subliniem că subtextul nu are o existență proprie în afara contextului gramatical, ci este o realitate implicată în text și manifestată prin el. Atitudinea disimulată în unele din mijloacele de expresie, cum ar fi: intonația, fonetismul, lexicul, a autorului, fie el vorbitor sau scriitor, prezența acestora trebuie raportată la o stare de conștiință, la ceva ce se ascunde, nu îndeajuns totuși, îndărătul enunțului, fără să se deducă în întregime din fiecare unitate sintactică luată în parte, ci din relațiile pe care le contractează ansamblul lor și pe care le unifică, asemenea unei plasmă, o stare psihică, de gândire, de sentimente, de emoții.

Romanul O mie nouă sute optzeci și patru, senzaționala distopie orwelliană

George PETROVAI

Acuma, în plină epocă a internetului și *fâsbuc*-ului (*fâsbucă*, mai neaoș spus), când însăși școala este „o laie” și cam toți elevii/viitorii analfabeți funcționali sunt experți în manevrarea sculelor electronice (calculatoare, tablete, telefoane mobile), dar sunt incapabili atât de citirea cursivă a unui paragraf și de înțelegerea/comentarea celor citite, cât și de corecta efectuare a calculelor elementare (adunări, scăderi, înmulțiri, împărțiri, ridicări la putere, extrageri de radicali, logaritmi, arii, volume etc.), acuma, deci, oricare dintre acești ipochimeni abili, informați și inculți îți va spune că a auzit de George Orwell.

Sau, mă rog, dacă n-a auzit încă și respectivul este considerat „cool” (un fel de modă a actualilor snobi mai mult sau mai puțin retardați și cu ifose de hipercivilizați), atunci la țanc se va informa. Și astfel va afla că faimosul scriitor, eseist și jurnalist britanic s-a născut în India la începutul secolului trecut, că este autorul incitantelor romane *O mie nouă sute optzeci și patru* și *Ferma animalelor* (pe care, desigur, nu se va obosi să le citească vreodată, atâta timp cât „atotștiutorul” internet îl informează în câteva cuvinte seci despre profundul lor conținut) și că lui îi aparțin mereu actualele spuse („Toate animalele sunt egale între ele, atâta doar că unele sunt mai egale ca altele”, „Libertatea este dreptul de a le spune oamenilor ceea ce nu vor să audă”, „Un popor care alege politicieni corupți, impostori, hoți și trădători nu este victimă, ci complice” etc.), spuse/adevăruri pe care grosul „informaților” nu vor căuta să le înțeleagă, să le memoreze, să se conducă în viață după ele și, la momentul oportun, să le împărtășească semenilor.

Tocmai de aceea (și pentru aceia!) mi-am zis că nu strică să ilustrez prin comentarii rezonabile și citate

adevrate „viziunea terifiantă” despre totalitarism a lui George Orwell în romanul *O mie nouă sute optzeci și patru* (Editura Univers, București, 1991), carte scrisă în 1948, despre care Anthony Burgess se întreabă în 1983 dacă este „utopie, povestire *science-fiction* sau și una și alta”. Întrucât „nu are la bază nicio ipoteză din domeniul științei, ci pleacă de la o premisă istorică”, Burgess crede că această creație nonscience-fiction „trebuie privită ca aparținând speciei inaugurate de Sir Thomas More”, ba poate mai degrabă ca „un reportaj de înaltă clasă”, asta deoarece – la citirea ei – „reacționăm cu toții de parcă un martor ocular ne-ar relata o întâmplare sau o serie de întâmplări de necrezut”.

Acțiunea acestui tulburător „reportaj” în trei părți și cu *Appendix* (Principiile Nouvorbei) este plasată de George Orwell în Londra. Însă o metropolă inclusă în Oceania (structură politică aflată mai mereu în război fie cu Eurasia, fie cu Estasia), în care nu numai că atmosfera psiho-spirituală și socială a indivizilor și colectivității seamănă leit cu cea din Rusia stalinistă și din România ceaușistă (mă rog, în calitate de jurnalist, autorul se inspirase din cumplitele înfăptuiri ale bolșevismului), dar fantezia auctorială dobândește o tot mai neliniștitoare realitate pentru omenirea civilizată (sic!) a zilelor noastre, prin varietatea mijloacelor tehnice de supraveghere și intimidare pe care le întrebunțează autoritățile: atotputernicia Partidului cu ajutorul tele-ecranelor, microfoanelor, Poliției Gândirii și a fanaticilor mari și mici (de pildă, retardatul Parsons ajunge la închisoare și tremură că s-ar putea să fie lichidat, în urma denunțului făcut de fiica sa minoră, însă cu toate astea este mândru că a crescut-o „într-un spirit corect”!); uriașele portrete, pe fațadele blocurilor și în interior pe fiecare palier, ale Fratelui cel Mare „cu mustața neagră și stufoasă”, cu ochii ce „te urmăresc din orice unghi” și cu nelipsitul avertisment de dedesubt - „Fratele cel Mare este cu ochii pe tine”; cele trei lozinci demente ale Partidului, „scrise cu litere elegante pe fațada cea albă” – Războiul este pace, Libertatea este sclavie, Ignoranța este putere; principalele ministere cârmuitoare, care „reprezintă exerciții conștiente de dublugândit” și ale căror denumiri ilustrează cu neobrăzare „o voită inversare a lucrurilor” – Ministerul Păcii (în realitate se ocupă de război), Ministerul Adevărului (se ocupă de mistificări), Ministerul Iubirii (are ca obiect de activitate tortura), Ministerul Abundenței (de fapt al înfometării); nu în ultimul rând, clica sinistrilor și inteligenților ideologi-torționari de teapa lui O'Brien, cel care – după

arestarea lui Winston Smith și a iubitei sale Julia în cămăruța de deasupra prăvăliei falsului Charrington (acesta, la rândul lui, fiind membru de seamă al Poliției Gândirii, deghizat într-un „om de vreo șaizeci de ani, slab și adus de spate, cu un nas lung și binevoitor și cu ochi blânzi, distorsionați de niște ochelari cu dioptrii mari” – se ocupă în parte de torturarea lui fizică și în totalitate de „remodelarea” sa moral-spirituală, ocazie cu care îl înștiințează că, taman ca pe un gândac, „Poliția Gândirii îl studiasse cu lupa” vreme de șapte ani, că – spre deosebire de „Să nu faci”, cuvântul de ordine al vechilor dictatori, respectiv acel „Să faci” al totalitariștilor moderni – cuvântul de ordine al unora ca ei este „Să fii”, că urmează să-i fie strivite voința și personalitatea „până la acel punct de unde nu mai există întoarcere”, astfel încât „Niciodată nu vei mai fi capabil să iubești, să ai un prieten, să te bucuri de viață, să râzi, să fii curios, curajos sau integru”, că civilizația totalitară se întemeiază pe ură („Nimeni nu va mai fi loial decât Partidului, nimeni nu va mai iubi pe nimeni altcineva afară de Fratele cel Mare” după ruperea legăturilor dintre copil și părinte, bărbat și femeie, un om oarecare și prietenul lui, chit că pe Fratele cel Mare nu l-a văzut nimeni niciodată), că istoria este rescrisă fără întrerupere, că singura bază „cu adevărat trainică pentru oligarhie” este colectivismul, că – potrivit unui solipsism colectiv – „Nimic nu există în altă parte decât în conștiința omului”, fapt pentru care puterea reală este asupra oamenilor, nicidecum asupra lucrurilor, că adevărata imagine a viitorului o constituie cizma ce pentru vecie zdrobește mutra unui om (în carte, nemembrii Partidului Interior și Exterior sunt numiți proli), că învățarea, înțelegerea și acceptarea sunt cele trei etape prin care se va realiza deplina reintegrare a lui Smith și că nu ajunge ca acesta să se supună Fratelui cel Mare, ci trebuie într-un atare mod remodelat/reeducat, încât să-l iubească.

Cu ajutorul șobolanilor înfometați, animale față de care W. Smith simte o repulsie și o frică înnebunitoare (firește, lucru știut de torționari), O'Brien își atinge ultima țintă oribilă în procesul de totală depersonalizare a victimei sale. Așa se face că după eliberare, Winston nu numai că nu este urmărit și hărțuit (dimpotrivă, primește o sinecură bine plătită tot la Ministerul Adevărului, unde va fi plasat „într-o subcomisie a unei subcomisii desprinsă dintr-una din nenumăratele comisii angrenate în clarificarea dificultăților minore care se iveau în procesul compilării celei de-a XI-a ediții a Dicționarului Nouvorbei”), dar la întâlnirea întâmplătoare cu Julia se comportă exact cum i-a prezis O'Brien că se vor petrece lucrurile după remodelarea sa: nu simte absolut nimic față de fosta iubită și care acum, pe un ton indiferent, recunoaște că n-a rezistat la torturi și l-a trădat, asta deoarece „Vrei

cu adevărat ca persoana respectivă să pățească ce pățești tu” (tot așa cum el o trădase de frica șobolanilor), ba chiar răsuflă ușurat când se despart fără vreun cuvânt de bun rămas.

Iată de ce, ne spune autorul la finalul relatării, reeducatul Smith plânge de bucurie că lupta s-a sfârșit. Da, căci iubindu-l pe Fratele cel Mare, el a câștigat băătălia cu sine însuși...

Dar ce înțeles au *Principiile Nouvorbei* de care aminteam mai sus? G. Orwell ne înștiințează: „Nouvorba este concepută nu pentru a extinde, ci pentru a restrânge sfera de gândire, și acest scop era sprijinit în mod indirect, de reducerea la minimum a cuvintelor disponibile”. Mai aflăm despre cuvintele Nouvorbei că se împart în trei clase distincte: vocabularul A (obiecte concrete, acțiuni fizice), vocabularul B (cuvinte compuse) și vocabularul C (termeni științifici și tehnici).

De exemplu, ne face cunoscut desfătătorul George Orwell, cuvântul „bine” a fost înlocuit cu „bunești”, „nerece” înseamnă „cald”, „plusrece” are sensul de „frig”, iar „dubluplusrece” pe acel de „foarte frig”.

Închei cu câteva paralele, care se doresc deodată completări și explicitări aduse unora dintre opiniile lui Orwell (evident, prin „gura” lui O'Brien):

1) „Colectivismul american este la fel de dăunător ca cel rusesc”, ne avertizează gânditorul Hermann von Keyserling;

2) În cartea *Fenomenul Pitești* (Editura Humanitas, București, 1990), scriitorul și jurnalistul Virgil Ierunca prezintă cele patru faze ale reeducării dirijată cu mână criminală de către Eugen Țurcanu: demascarea externă, demascarea internă, demascarea morală și punerea reeducatului „să conducă procesul de reeducare al celui mai bun prieten al său, schingiuindu-l cu mâinile lui”;

3) În poemul epic *Marele inchizitor* din celebrul roman *Frații Karamazov* (Editura Pentru Literatura Universală, București, 1965), F.M. Dostoievski ne spune următoarele: „O, noi vom izbuti să-i convingem că nu vor putea ajunge cu adevărat liberi decât atunci când vor renunța de bunăvoie la libertatea lor în favoarea noastră și când ni se vor supune cu desăvârșire nouă!”;

4) În povestirea *Panta rhei* (Editura Humanitas, București, 1990), scriitorul Vasili Grossman îl contrazice pe Hegel, implicit pe O'Brien: „Nu tot ce e real e rațional. Tot ceea ce este inuman e absurd și inutil!”

POEME

Mihai MERTICARU

ILUZIE

... am intrat în lumea aceasta
pe calea robilor înotând prin apa tulbure
a îndoielii și a suspinelor
ducând în spate o raniță plină cu temeri
cu blesteme și păcate ancestrale

duios călcând pe jar și pe spini
fericit că numai o săgeată bine-ascuțită
mi-a rămas înfiptă între coaste

mândru că n-am scăpat niciodată în
noroi
crucea pe care urma să fiu răstignit

amețit de simfonia minciunilor fulgurante
de sub cupola himerei

vrăjit de zigzagul clipei lunecoase prin
fluviul de cuvinte
mușcat de o singurătate turbată
fermecat de cântecul de sirenă al
deșertăciunii
și de potecile basmului în care m-am
rătăcit
mângâiat de neant și
ispitit de zâmbetul colorat al iluziei
găunoase

tânjind cu petulanță după o așchie de
liniște

dar mi-am găsit sălașul într-un limb
al disperării din miezul nimicului cel
mare
prizonier în năvodul unei aprehensiuni
taina și tăcerea înobilându-mă

totul e și va fi iluzie

din străvechime așa decide
domnul Parmenide...

E ȘI NU E

... un licorn printre oglinzi paralele
flama unei vederi pare a fi dar nu e
e și nu e o hieroglifă săpată în
peretele peșterii din icoana unei clipe
paradoxale

două umbre zdrelite urcă muntele
cu câte un bolovan pe umăr
care-s eu și care-i Sisif?

m-am trezit urcând și coborând în
această viață
așa m-am pomenit că vine viscolul ca să
mă înveșmănte în hlamida cu țurțuri
reci

amurgul furișându-se să-mi înfigă în
spinare
cuie înroșite în vâlvătăile sale
noaptea strecurându-se să-mi toarne
otrava
întunecimii la rădăcini
nălucile târându-se să doarmă în visul
meu

în timp ce mă las sărutat de tânguirea și
mireasma depărtărilor
hotarele îmi încredințează flamura
dorului
de țărâna udată de valuri de spaime și
lacrimi
călăuză în abisuri mi-e steaua
singurătății
uitarea mă jefuiește de amintiri
mlaștina melancoliei dospește în
sângele meu

amarul mi-e cântecul valului spart de
țărături străine
speranța
orbul care pipăie urmele de praf și
pulbere
fericirea
iluzie becisnică pierdută pe o insulă
necunoscută
norii mă învață pribegia

inima își face picioare din doi spini și
cutreieră lumea
drapel al celor învinși
sufletul meu flutură pe cel mai înalt
catarg...

TRISTEȚE

... erai așa de tristă că în jurul tău
toate se transformaseră în piatră
cărbune zgură smoală și înmmlăștinată
nevolnicie

într-un târziu când ai zâmbit entazic
pustiul din jur s-a făcut grădină
luxuriantă

când ai râs în hohote
zările au început să te strige pe nume
balta plină cu nămol a devenit izvor
cristalin
apoi fluviu rostogolindu-se-n cascade și
în ocean de miracole

femeie
catedrală a încântării cu portal
întrandafir
erai o tăcere elizeică eram un extaz

erai o fee pantée
eram o alboradă dinamitară

feciorească uimire
femeie silfidă
tu nu știi că numele tău
e feerie și cânt celest

tu nu știi că ești lacrima
care sprijină muntele
să nu se prăvălească în neant

tu încă nu știi că fără tine
toate planetele ar lua-o razna
prin Univers...

SATUL ÎNTRE MĂREȚIE ȘI CREPUSCUL

Nicolae DINA

Narator inepuizabil al mediului rural, reprezentat ca un veritabil axis mundi, satul natal fiind acea lume țărănească din care s-a ivit, FLOREA BURTAN este un prozator la fel de talentat ca și în ipostaza de poet în care s-a impus încă de la începuturile literare. În genul epic, Florea

Burtan este atras de proza scurtă, povestirile din cele trei volume (Pedepsele, 1994; Amurgul zăpezilor, 1995; Răni călătoare, 2019) complinind principalele trăsături ale liricii sale, metafora și muzicalitatea frazelor amintind de versurile inspirate de lumea satului pe care n-o poate uita, păstrând-o în străfundurile sufletului cu nostalgia și tristețea celui nevoit s-o părăsească, autorul fiind perceput ca „un prozator cu apetit tematic rural [...] care nu reușește să-și direcționeze efluviile sentimentale spre alte zone de iubire pământeană, în afara geografiei copilăriei sale din satul natal” (Dumitru Anghel).

De curând, am recitit romanul Atelierul de tâmplărie, a cărui nouă ediție a apărut la Editura Tipoalex (2021), poate pentru a retrăi, alături de autorul lui, bucuria și fericirea, chiar durerea și suferința cunoscute în mediul rustic într-o anumită perioadă a vieții.

Structurat în șapte capitole, fiecare cu titlul său, ca niște proze scurte de sine stătătoare, romanul surprinde satul prin întâmplări specifice pline de dinamism, cu dialoguri purtate într-un limbaj neaș, întâmplări aduse în fața cititorului (și) prin tehnica flashbackului, povestite de diverși naratori sau care revin în memoria autorului, el însuși personaj principal în două capitole, alternând între real și imaginar și desfășurate într-un spațiu specific și în vremuri imemorabile sau contemporane. Astfel, romanul devine o proză sentimentală, un melanj între epic și liric de unde transpar nostalgia și regretul pierderii satului tradițional

care nu rezistă trecerii implacabile a timpului și nici transformărilor unei istorii nemiloase, acest tăvălug care a măturat totul în calea sa: legende, mituri, superstiții, tradiții și obiceiuri ancestrale. Semnificativ în acest sens este faptul că romancierul surprinde viața satului în trei etape ale evoluției sale, de la „descălecarea”, illo tempore, a primilor locuitori veniți „dinspre Troian” și „dinspre Argeș și Romanai”, „neamuri peste neamuri, rubedenii peste rubedenii”, ale căror simboluri rămân fântânile, motiv narativ cultivat și în proza scurtă, ca semn al statorniciei și al trăinicieii lor, „fântâni cu nume de om, poate al celor care le-au săpat”, până la cea mai dură lovitură a istoriei – colectivizarea, apoi după căderea regimului comunist, când speranța reînvierii a ceea ce a fost cândva este mai mare ca oricând.-

Titlul denumeste un loc cu totul special din mijlocul satului, un atelier de tâmplărie unde vin și de unde pleacă oameni și întâmplări sub privirea atentă a unui copil, naratorul însuși, interesat de tot ce aude, mai ales din partea lui Nicamin, un raisonneur plin de amintiri, de sfaturi înțelepte, „o oglindă de țărână în care s-au răsfrânt viața și moartea, legenda și povestea”, demn urmaș al altui personaj reprezentativ, Moș Călin, respectat în comunitate pentru înțelepciunea, înțelegerea și generozitatea lui. Personajul narator, un copil aflat la vârsta întrebărilor, a setei de cunoaștere, se află permanent în atelierul tatălui unde, datorită îndemnării acestuia, „lemnul moare și înviază” și „capătă chip, începe să umble prin lume”, atelier devenit loc de întâlnire și de petrecere unde vinul dezleagă limba celor prezenți, rememorând întâmplări din trecut, iar lăutarii dădeau glas unor „cântece adunate de la lume ori scornite de ei”, cântece care, în sufletele și în viața lor, „sporeau roua pământului, măreția grâului, temelia vieții, bucuria trecerii lor prin lume”.

Conștient că nicăieri nu ar auzi „povești” mai interesante, pentru copilul ahtiat de cunoaștere atelierul tatălui devine o școală a vieții, un loc în care istoria satului și a neamurilor ce-l compun capătă viață și îi dezvăluie tainele originii universului în care și satul Ologi își are locul și importanța sa. Atelierul devine și locul unde se vor desfășura petreceri ocazionate de marile sărbători religioase sau de aniversarea celor mai importante momente din viața omului, cum este botezul unui copil, romancierul cunoscând obiceiurile și tradițiile legate de acestea, cu dansurile și cântecele populare care le însoțesc.

Romanul debutează sub semnul unui timp care, parcă, nu se grăbește și nu-i grăbește nici pe oameni, aceștia trăindu-și viața după legile firii, conform unor

tradiții moștenite din moși-strămoși și conform miturilor rămase în conștiința celor trăitori în mediul rustic ca niște povești prin care, de fapt, încearcă să-și explice și să înțeleagă originea și evoluția universului căruia îi aparțin de când lumea. Unul dintre aceste mituri este cel al Zburătorului întruchipat de „calu'-nălucă al Sântoaderului” care răpește fetele spre a și le face mirese, ca pe Lisândrina lui Salcâmaș, dispărută odată cu calul tatălui, dar și cu Botiță, „amorezu' ei”, pentru totdeauna. Rememorarea mitului cu accente locale reprezintă, totuși, prilejul de a marca începutul celui mai dramatic moment din viața satului – colectivizarea – care îi alungă pe oameni din locurile natale, din moment ce un personaj ajunge la concluzia că „ăi tineri s-au rupt de sat din cauză că le-au fost confiscate pământurile”, iar cei doi eroi sunt văzuți într-un oraș industrial, loc către care se vor îndrepta nemaivând pământul pe care să muncească așa cum au făcut-o toate generațiile dinaintea lor

De altfel, la o partidă de pescuit, este evocată acea perioadă de tristă amintire, din anii 50, „anii ăia de teroare, de arestări și deportări”, când securitatea tăia și spânzura într-o societate odioasă în care „cine se opunea noii orânduiri, o sfeclea, înfunda pușcăria, era dus la ocnă, la Canal, la stuf...” sau, pur și simplu, era executat. Acest regim de teroare a stat la baza celei mai mari nenorociri prin care a trecut țărâna română, colectivizarea însemnând pierderea pământului, a animalelor și a uneltelor de muncă, a rădăcinilor și a rostului celui care își câștiga existența doar de pe urma ogorului propriu. Colectivizarea a însemnat schimbarea totală a vieții țăranilor, având drept urmare uciderea tuturor cailor ajunși hrană pentru porci și chiar a câinilor pentru pieile lor, supunerea oamenilor la o muncă epuizantă, din noapte până în noapte, sub căldura toridă a soarelui.

Necruțatoarea istorie năpustită asupra satului înseamnă și depopularea satelor prin plecarea bărbaților și a tinerilor la oraș, muncile agricole rămânând în seama bătrânilor și a femeilor, iar, de aici, lipsa căldurii și a prezenței părintești în viața copiilor, ei înșiși încolonați în detașamentele de pionieri, ca „fii de nădejde ai clasei noastre muncitoare și ai țărânimii colectivistice”. Așadar, valea Călmățuiului a devenit o adevărată „Vale a Plângerii”, fiindcă nimic nu mai este la fel cu satul de odinioară, acesta fiind locul unde trăiesc doar „oameni prididiți de necazuri și de lipsuri, de boli și de muncă pe mai nimic la nenorocitele de ceapeuri”, fiindcă „fără pământul lor, țăranii nu își mai găsesc rostul” și lumea „a luat calea șantierelor, a fabricilor”.

Destinul copilului de odinioară este urmărit, în două capitole, de la școala profesională, la cursurile serale ale liceului, apoi la armată, moment în care își face debutul ca jurnalist și, mai ales, ca poet publicat în reviste literare de prestigiu și premiat, momente în care cunoaște și dragostea adevărată pentru „o fată pură și neasemuit de frumoasă”.

Și, pentru că un personaj previzionează că „socialismu' e un drum lung, lung, da', când îi dai de capăt, ești cel mai fericit!”, oamenii satului ajung, în sfârșit, să trăiască această stare de fericire odată cu căderea comunismului („... e democrație, a căzut Ceaușescu, a căzut comunismu', gata, la fiare vechi cu el!”), starea de euforie transformându-se imediat într-una de anarhie, căci oamenii încearcă să-și recupereze bunurile pierdute la colectivizare. Chiar retrocederea pământului, firească, este privită cu neîncredere și dezinteres, pentru că „a venit prea târziu” și nu mai are cine să-l muncească: „... nu mai suntem tineri, nu mai avem putere și nici chef nu mai avem”.

Politica postdecembristă pătrunde în sat, oamenii considerând că „acu e timpul să ne afiliem, să înființăm cât mai multe partide”, iar alegerile sunt precedate de discursuri sfărăitoare, cu promisiuni deșarte, pentru că, odată ales, candidatul „își vede de leafă și de afaceri [...], face gălăgie, se împunge cu deștiu”, iar țăranul este ultima lui grijă rămânând același om „muncit rău, exploatat crunt, batjocorit, desconsiderat”. În realitate, „democrația” a adus „vremuri grele [...], tulburi și amestecate”, fiindcă „am distrus frumusețe de industrie, am fărâmat sistemele de irigații, am dărâmat tot avutul și l-am vândut pe mai nimic”, iar satul „nu mai are putere să se bucure, să treacă suveran, prin zodii și anotimpuri”, căci în el au rămas „numai oameni bătrâni”, dacă nu „s-au mutat pe Dealul Lacrimilor”, iar „cei tineri și în putere, departe, printre străini”, unde „trudesc pe pământurile și casele altora”.

Romanul revelează talentul narativ al lui Florea Burtan, îndemânarea cu care utilizează diverse tehnici epice, veridicitatea și verosimilitatea faptelor și a personajelor contribuind la crearea de oameni și viață văzută din perspectiva unui autor care s-a născut, a trăit și a cunoscut mediul rural.

DESPRE GRAIURI

Mihai Batog-Bujeniță

Continuare din numărul trecut

Cele patru dialecte ale limbii române, cum este și firească, au trăsături lexicale și gramatice asemănătoare, dar cu sublinierea că dialectele de la sudul Dunării, fiind despărțite de secole de limba română de la nordul Dunării, sunt mai conservatoare, deci mult mai apropiate de ceea ce a însemnat limba română la începuturile ei, cea pe care o numim acum protoromână. În plus, dialectele limbii române din sud nu au beneficiat, așa se spune în concepție didacticistă, de o cultură scrisă, iar în prezent sunt tot mai puțini vorbitori ai acestor dialecte.

Așa numita cultură scrisă, ca expresie folosită în cazul acestei aserțiuni, este probabil legată de un eventual alfabet specific, lucru destul de incert pentru a promova ideea, însă exclude posibilitatea exprimării vorbirii proprii într-un alt alfabet așa cum de exemplu și limba română a folosit la un moment dat scrierea chirilică drept modalitate de exprimare în scris. Deci poate mai analizăm situația și, cine știe, poate o apropiem de adevărul istoric.

Însă dincolo de dialectele despre care am vorbit, cred că este foarte bine să luăm în considerare și Atlasul Lingvistic al Institutului Sextil Pușcariu, cel care, spre cinstea celor care l-au întocmit, detaliază problema și prezintă situația ca fiind mult mai complexă, deși se reamintește faptul că limba română este surprinzător de unitară, dat fiind istoricul zbuciumat al teritoriului pe care există și funcționează de veacuri.

Acest Atlas vorbește despre o grupă nordică a dialectelor și anume: grupa moldo-ardelenească, aceea care are în componență graiul ardelenesc, graiul crișean, graiul crișean din Ungaria, graiul bănățean, graiul ungurean, graiul maramureșean, bucovinean, cele românești din Ucraina și graiul moldovenesc. Cu referire la acesta din urmă fac precizarea că atât Mihail Sadoveanu cât și Alexandru Oswald Teodoreanu (Păstorel) îl foloseau în mod curent, ceea ce ar putea părea destul de ciudat pentru oameni cu nivelul lor cultural și de instruire. Mai mult, ei argumentau folosirea acestui dialect, considerat rural și nepotrivit cu statutul lor intelectual, vorbind despre vechimea și puritatea lui și consider că este greu de contrazis o asemenea atitudine a unor oameni care aveau

cunoștințe mult peste media culturală a vremii.

Graiurile din grupa sudică sunt considerate a fi cel muntenesc, făgărășean, graiul oltenesc și cel numit Țăran analizat în lucrarea România Timoceană.

Nu sunt uitate nici unele ciudățenii ale limbii române, respectiv limbajul numit totoian din satul Totoi, acolo unde locuitorii, din motive de securizare a convorbirilor, folosesc o limbă „înțoarsă” în care silabele cuvintelor uzuale sunt combinate după anumite reguli cunoscute numai de ei. A rezultat astfel un limbaj care deși este cât se poate de românesc nu poate fi înțeles decât de cei care-l practică. Îmi amintesc, pe vremea copilăriei a fost o perioadă (anii cînzeci!) când copiii foloseau cu o oarecare mândrie așa numita: pășărească. Erau trei modalități de a combina silabele, tot după niște reguli, iar ceea ce se auzea părea total diferit de limba română deși exact asta era. Tot în această gamă de invenții lingvistice intră și „gumușca”, un limbaj special inventat de geamgii din zona comunei Mărgău, special folosit tot în sensul secretezării de tip profesional, dar cum această meserie este aproape dispărută odată cu oamenii ei, mă tem că va intra în cea uitare din care nimic nu te mai poate salva.

Desigur scepticii și-ar pune întrebarea aparent firească și ce dacă? Da! Întrebare este firească doar atunci când tu nu ai lăsat în urma ta decât stupide nedumeriri interrogative rezultate dintr-o indiferență absolut caracteristică zonei de incultură.

În final ne putem pune însă și o altă întrebare! Este oare importantă cunoașterea, studierea și dezbaterile academice pe subiectul intitulat graiuri?

Fără îndoială, NU! Așa ar răspunde, în marea lor majoritate, factorii de decizie! Fonduri-le uriașe ce ar trebui alocate, resursele umane și tehnice la fel de costisitoare, o muncă de cercetare care ar putea dura decenii, angajarea unor forțe din mediul academic posibil a fi folosite în scopuri mult mai practice, de exemplu migrația fluturului de varză și multe altele, unele dintre ele de necontestat. Ca să aflăm ce? Cum s-au format limbile străvechi, cum au migrat cu adevărat populațiile continentului, care au fost acestea sau cum au influențat ele cul-turile? Adică să ne apropiem cu încă un pas de adevărurile istorice? Păi, ce interes avem?

Corect! Din această cauză cred că lumea academică va ignora această uriașă oportunitate de aflare a adevărului istoric și va prefera să nascăcească noi reguli gramaticale pe care să le declare norme de lucru pentru a observa că nimeni nu ține cont de ele.

Dar pentru a încerca să înțelegem importanța graiurilor voi apela, așa cum este firească, la informațiile biblice: „Și Domnul a coborât să vadă cetatea și turnul și atâta vreme cât toți vor-beau aceeași limbă, turnul se înălța văzând cu ochii. Domnul le-a încurcat-o, dând naștere mai multor graiuri ca să nu se mai poată înțelege între ei apoi i-a împrăștiat pe toți pe suprafața Pământului”

Cartea Genezei. QED!

CONTINUITATE

Hedi S. SIMON

Îmi închipui uneori viața ca pe o scară cu picioarele înfipite adânc în pământ, pe care miliarde de furnici se urcă într-o ordine perfectă până în înaltul cerului. Drumul continuă și dincolo de albastrul albicios, unde nu se mai poate vedea capătul scării, care cine știe până unde poate să ajungă peste limitele înălțimilor.

Unele trepte s-au ros și s-au rupt de miliardele de furnici devenite toate împreună o greutate în timp îndelungat; astfel se creează o gaură prin care micile făpturi tenace alunecă, căzând în hău. Dar celălalte, supraviețuitoare ale micului dezastru, găsesc căile potrivite să se cațere mai departe, înaintând cu perseverență spre treapta de mai sus, și mai sus, și mai sus. Nu se pot opri, chiar dacă nu cunosc sensul acestei mișcări infinite, nu știu pentru ce înaintează mereu în aceeași direcție, din moment ce nici o făptură nu a venit din direcția opusă pentru a le dezvălui ce vor găsi acolo, dincolo de albastru albicios al cerului. Dar ele nu știu cum să se oprească, nici unde să se întoarcă! Sunt mânate din urmă de alte și alte, mulțimi de furnici în mișcare pe același traseu neîntrerupt către spații nemărginite. Când cei de sus au dispărut peste orizonturi, următoarea masă de făpturi se găsește deja în mijlocul scării, iar la baza acesteia pornesc cu voinicie tinerii puternici care pot împinge pe cei din centru și care la rândul lor elimină vârful pierdut între timp în spații nevăzute. Ei, cam asta seamănă cu viața noastră, a oamenilor. . . Față de nemărginitul Univers suntem exact o furnicuță care se zbate să înainteze pe scara existenței!

Scria recent într-un articol eminentul filozof și om de cultură român, domnul Liiceanu, că Moise, care a scos poporul său din sclavia Egiptului, l-a ținut 40 de ani în deșert cu un scop bine gândit: era exact perioada necesară pentru ca vechea generație, cea care mai visa la „oala cu carne”, pe care o aveau chiar în condițiile de sclavie, să dispară lăsând loc tinerilor, generației noi, care nu a apucat să fi cunoscut acele vremuri, și să intre neîntinată în Țara Făgăduinței. Până și EL Moise, făcând parte din generația foștilor sclavi, nu a mai prins clipa fericită de a pune piciorul pe Pământul Sfânt din țara Canaanului, găsindu-și sfârșitul în deșert.

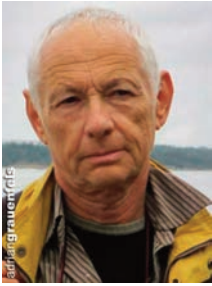
Așa dar, într-un fel sau altul, conflictul dintre generații continuă să se perpetueze. Chiar dacă tinerii sunt continuatorii vieții noastre, a acelor care am trăit alte

vremuri pe care ei nu-i pot înțelege. Tot așa cum noi ne străduim, din dragoste pentru copii, să acceptăm ideile și concepțiile noi greu de acceptat, tehnica modernă și în general un mod de viață care ni se pare deseori absurd, lipsit de bună cuviință, amoral. Însă asta se întâmplă de când lumea și pământul, și e normal să fie așa.

Tinerii care astăzi se înrolează în armată s-au născut abia o dată cu intrarea Mileniului nou în viața omenirii. Toate necazurile generației părinților sau bunicilor sunt pentru ei doar o lecție de istorie. Despre război, lagăre, Holocaust, comunism ei au citit în cărți (mai mult sau mai puțin), au văzut câte un film sau au auzit povestea de la o bunică. Copiii lor și copiii acestora vor afla tot mai puțin despre viețile noastre, în afară de cele citite obligatoriu în câteva file din manualul școlar. În schimb ei își vor trăi viața în felul lor, cu totul nou, cu totul altfel. Vor încerca tot ce le va oferi tehnica modernă, atât ceea ce e atât de util, pe cât și dăunător. De pe acum simțim aceste două laturi ale acestei tehnici care se dezvoltă până la neprevăzut. Noi ne bucurăm de aceste nouătăți în aceeași măsură în care ne este și frică de înaintarea lor atât de rapidă, încât ne blochează creierul.

Și pe lângă asta tremurăm de spaima armelor moderne, născute și ele de același progres fulgerător. Tinerii acceptă lucrurile așa cum sunt, ba li se pare chiar normal ca în fiecare an să apară un telefon mai perfecționat, cu mai multe aplicații de la care ei își culeg informațiile, neglijând tot mai mult CARTEA, - adevărata sursă de cultură pentru orice om. Or noi, generația dinaintea anului 2000, mai suntem în căutarea unui text inteligent tipărit pe o foaie de hârtie, dar mai ales dorim să regăsim calea către sufletul semenului de alături, nu prin e-mail sau facebook, ci printr-o comunicare directă de la om la om.

Tare mi-e frică de momentul când această comunicare nu va mai exista, iar omul nu va mai fi o individualitate cu gânduri și simțiri personale, secrete intime, vârstă și adresă; el se va transforma într-un „produs social” văzut și cunoscut de o lume întreagă, care nu-i va lăsa nici un colțisor pentru el însuși. Tot așa de tare mi-e frică și de tehnica distrugătoare, de nebunii care au la dispoziție butonul care la o singură apăsare nimicește întreaga umanitate cu toate frumusețile neasemuite pe care le-a creat ea încă din vremurile vechi sau chiar străvechi, când nu exista nici urmă de tehnologie hiperperfecționată. Iată deci, cum se fărâmițează scara fără de sfârșit ridicată spre eternitate. Scara cu furnici sau ființe umane ale cărei trepte se rup căzând în hău, pentru că lumea este condusă de ignoranți sau iresponsabili, inconștienți de urmările faptelor lor. Dar fără voia noastră este astfel construită viața pe Pământ, așa dar, o transmitem urmașilor noștri s-o continue.

POEME

Adrian GRAUENFELS

Arca lui Noe

Unchiul Noe era un om bogat
a comandat o arcă la Amazon:

Livrați nava cu vâsle de cristal
la nr. 15 Boulevard Saint Jacques

Umflați câinele de gumă și girafa
Asamblați apoi labirintul din ceșcuțe de
cafea.

Lipiți scaune de perete.
Extindeți peretele pentru a găzdui
musafiri
pentru a permite o mișcare de sus în jos
a ochilor
care urmează curbele unei femei
frumoase.

Așezați oul de vultur
sub marea pendulă de la proră
Să fie șampanie la gheață, cu frunze de
aur.

Umple pernele cu peștii din acvarii.
Umple sicriul meu cu nisip.
Când sosesc oaspeții le spui că nu
primesc pe nimeni

Turnul Babel

(idee de Orlando Ricardo Menes)

Slavă Domnului pentru că ne-a zăpăcit limbile și ne-a
împrăștiat în exil
precum paietele în vântul rătăcitor sau semințele de smochin
scăpate unui pom tânăr
pe un teren pietros.

Confuzia este mai dulce când vorbești o limbă veche.
Imnurile rostite dezordonat aduc recolte generoase în vremuri
de secetă,
Și poate doar ochii călătorului pot vedea în haos mandale
senine.

Strig din vârful turnului Babel, admir șoselele inundate de
trafic.

Binecuvântate fie dialectele, patosul, argourile și discursurile
bărboșilor

Roz și Blues

Rozul te face să tresari
rozul e plat și îngust
Țirani poartă ochelari roz
iar inima unora adoră răsăritul
Yakov, chiar el, apărea în roz și alb

pe când Blues e trist și frumos
Galbenul îi dă târcoale
cerul apusului cochetează cu unul
și cu altul
trandafirii indeciși rămân în așteptarea
unei mângâieri
carii galopează spre apus
vrând să fie aleși
pentru eleganța dansului
în ceața blues...

Ce culori are deșertul?

Ochiul roșu
al unui leu flămând
când își bea apa în oază

cine ar putea descrie
aurul nisipului în bătaia vântului
fierbinte
timpul meu circular și sudul din miezul
caiselor

albastrul e filtrat de oseminte,
3000-5000 de ani BC
și chiar și mai în urmă

în cave întunericul mocnește umed
liliecii vorbesc limba lor veche
chemându-te la joacă
cu țipăt vermillon metalic

iar ea pe malul lacului
toată verde algă,
ca Ofelia trezită din somn
între ierburi fragile
care cresc înalte în inimi
departe foarte de țarm.

Grădini din cuvinte yiddish, gramaticile corcice; cuvântul
Adam,
calvar, și alte cuvinte fantomă; luate din acele limbi sfinte
care au murit
sau, mai rău, dispărute din cauză de genocid, a cuceririi sau
pur și simplu a eroziunii timpului
și totuși trebuie să plângem pe fiecare cu oasele, inimile și
ficatul nostru;
apoi să ne dăm mâna pe malul mării în zori pentru a le cânta
numele cu evlavie:
Jeroboam, Noe, Iov, Josef, Iuda, Moshe, Aaron, Leah, Esau
și Enoch
(ale căror fapte persistă dincolo de tristețea noastră).

Și mai sunt cuvinte care trec din memorie în carne și oase.
Cu aceste cuvinte alunec și despici valurile istoriei.
Cu aceste cuvinte prindem rădăcini în nisipurile mișcătoare
ale diasporei.

LIBERTATEA NU E PENTRU PAPAGALI

Miron MANEGA

Vulturul, găina și papagalul sunt în egală măsură păsări. Ele seamănă dar sunt în mod fundamental diferite, așa cum asemănători, dar diferiți, sunt omul și maimuța.

Conceptul de libertate se definește în funcție de condiția specifică a fiecărui individ în parte. Bunăoară, unei găini i se poate năzări să fie vultur sau pasăre migratoare dar, în fapt, acest lucru este imposibil, pentru că găina e o pasăre de curte. Maximum de libertate pe care îl poate cuprinde o găină este spațiul ogrăzii. Această condiție limitată este compensată de faptul că ea, găina, e hrănită de stăpân. Într-o ogradă, găina poate atinge superlativul condiției de găină, dar atât. Orice schimbare, în acest caz, este posibilă doar post-mortem, printr-un kitsch culinar al cărui merit aparține exclusiv bucătarului: pasăre de curte gătită vânătorește.

Expresia "a umbla cu cioara vopsită" vine și ea de la o mistificare similară. O cioară poate fi vopsită ca un papagal, dar tot cioară rămâne. Deși aspirația la condiția de papagal, doar pentru coloritul penajului, este mai mult decât neinspirată. Căci papagalul, ființă tandră, zglobie, exotica și gălăgioasă, este, într-o lume urbană, o pasăre de colivie. Având nostalgia spațiilor verzi, a junglei din care provine, papagalul încearcă tot timpul să evadeze. Dacă-i dai drumul

prin casă și ai fereastra deschisă, l-ai pierdut. Pierdut e și el, pentru că numai întâmplarea, sau norocul, poate face ca papagalul să nimerească într-o altă casă, în care cineva să-l primească și să-l protejeze. Dar tot într-o colivie, deci tot într-un spațiu restrictiv. Un papagal liber este, cu alte cuvinte, un papagal mort.

Există și păsări care nu pot trăi decât în libertate. Un vultur sau un albatros în colivie sunt ceva de neconceput, căci zborul este forma de exprimare a acestor păsări magnifice. Ar fi justificată, deci, aspirația găinii sau a papagalului la condiția de vultur. Da, dar vulturul și albatrosul se hrănesc și înfruntă viața singuri. Gerul, furtuna și lupta pentru supraviețuire, de care păsările de curte sau de apartament sunt scutite, îi mențin permanent (ii constrâng, de fapt) în starea de zbor, ceea ce este în egală măsură corvoadă și măreție. Iar un vultur în captivitate este un vultur mort.

Având aceste exemple, putem face o analogie între tipologia psihologiei umane și tipologia păsărilor. Omul este singura ființă care își poate depăși condiția precară și vulnerabilă. Cu o singură... condiție: să cunoască și să-și asume statutul la care aspiră.

Omul nu poate fi vultur, dar poate să zboare. Deși nu are aripi. Nu poate zbura însă decât dacă a înțeles legea gravitației, pe care trebuie să o stăpânească, nu să o sfideze.

Democrația prost înțeleasă a indus - metaforic vorbind - ideea că toți oamenii pot zbura. Așa este, dar lecția de zbor trebuie învățată. Ce s-a întâmplat, după decembrie 1989, în România ilustrează perfect eșecul tragic al unei competiții aeriene, în care numărul victimelor a depășit cu mult pe cel al supraviețuitorilor. În plus, menținând analogia cu păsările, România a ajuns un fel de ogradă populată cu găini frustrate și vulturi ratați, condusă de ciori vopsite și pseudozburătoare.

Mai mare decât ograda este Pământul și mai mare decât Pământul e Universul. Omul poate stăpâni Pământul și poate călători în Univers. Dar nu fiecare om în parte, și nici toți laolaltă, așa cum nu toate păsările pot trăi în libertate. Există pe lume și papagali, și vulturi. Iar libertatea, în mod cert, nu este pentru papagali. Și nici democrația.

Ion Teodor
PALADE

Un loc uitat

La Cotul Potcoavei, Ialomița devenea foarte lină. Părea o încremenire de ape fine, așternute unele peste altele, cu precizie de ceasornicar. Iar timpul se mișca somnoros, pierzându-se printre frunzele celor trei arini falnici, scorburoși pe alocuri. Din acele scorburi se auzeau, foarte clar, vaiete lungi, care, odată cu lăsarea întunericii, deveneau înfiorătoare. De aceea oamenii ocoleau Cotul Potcoavei, privind de departe misterioasa încremenire a apei ușor

tulburi, deasupra căreia aerul se despica în firișoare alburii, încolăcite amenințător de răsuflarea unui vânt uscat, venit de niciunde. Rică Mărgău, nepotul lui Aristide Dogaru, venit din munții Făgăraș cu ceva treburi de studiu și de cercetare, fu repede cuprins de curiozitate când auzi povestea locului de la cei trei arini. Cum Rică era mare iubitor de natură, fiind și un neobosit pictor de peisaje florale, se hotărî, mai către lăsatul amurgului, să picteze cei trei arini. Își putea închipui cu ușurință cum la umbra lor s-ar pregăti de culcare mulțimi de flori mici, unele colorate, altele aproape transparente. O pală molcomă de vânt îl mâna de la spate, prelungindu-i pletele lungi până spre vârful împietrite ale arinilor, care păreau că-l privesc atât de intens... încât vaietele din scorburi se subțiară mult, tot

mai mult, ascunse sub pânzele apei, pierind în străfunduri. Iar Rică se apropia, cu totul absent, de Cotul Potcoavei, cărând în spate atelierul lui de pictură, iar la centură, o veche baionetă ostășească, într-o teacă moale, din piele de bivoliță. Și cum ajunse aproape să atingă arinii, din toate scorburile se iviră niște pitici verzui, care fluierau ceva neînțeles, arătându-i, cu mânuțele lor argintate, cupola nesfârșită a cerului plumburiu... Rică privi cerul, îi privi și pe piticii drăgălași, apoi se apucă să picteze, nu florile, ce-ar sta s-adoarmă, ci ... desăvârșita muțenie a cerului, răsturnată-n oglinda nepătată a apei, parcă și mai încremenită. Pe pânza străvezie, tabloul închidea-n culori stătute pâlănia norilor, iar curând, pe alocuri, apăreau ochii piticilor, topiți în dangătul scurt al uimirii...

Ninsoare târzie

Angela BURTEA

De câteva ceasuri stă să ningă. Norii suri se-nvârtesc haotic, de parcă nu-și găsesc locul și de-abia după ora prânzului își desfac gurile strănutând fulgi mici și apoși.

Alene, își croiesc loc de dans prin văzduhul ademenitor asemenea unui prinț care-și deschide ușile palatului pentru marele vals, în care prinți și prințese se vor întrece în mișcări grațioase și elegante...

Zeci și sute de capete apar la geamurile caselor lipindu-și nasurile și palmele de sticla rece și așteaptă cu nerăbdare ca întreaga stradă să se acopere de covorul alb-imaculat, iar trotuarele să prindă consistență, cât să alunece sania într-o mare și așteptată veselie, fără prea mare efort. Și cât au așteptat minunea!

- Ninge, Bibi, ninge! se auzi un glas răgușit care venea dinspre bucătărie, unde aroma ceaiului făcut din fructe de pădure se desfăta în voie luându-se parcă la întrecere cu mirosul pătrunzător al cafelei de bună calitate, care gădila plăcut simțurile olfactive ale proprietarilor.

Era domnul Mirea, vânzător ambulant, vestit prin seriozitate și cumsecădenie care, în ziua aceea, nu plecase prin lume cu negustoria sa luând o binemeritată vacanță. Acum, privea nostalgic milioanele de fulgi care pluteau nestingheriți prin văzduhul cernit.

- Hai, Bibi, vino, e un adevărat spectacol! Uite, fulgii și-au schimbat direcția și au devenit mai grăsuți, parcă-s niște albine albe!

Bibi, nepotul domnului Mirea, coborî din pat cu ochii aproape lipiți de somn și bâjbâia prin încăpere de parcă ar fi fost miezul nopții, nu ora nouă când mai toată lumea se apucase deja de lucru.

- Ce tot spui, bunicule, albine albe în aer?

- Ham-ham! Ham! răspunse cu însuflețire dintr-un colț de hol Linda, cățelușa familiei.

- Taci, obraznico, nu mă bruia de dimineață, nu cu tine vorbeam, crezi că am uitat povestea de ieri?! Bunicule, unde ești?

Din balcon, apăru domnul Mirea, plin de zâmbet

și bună dispoziție.

- Ninge, Bibi, ninge! Ai văzut? Hai, deschide ochii odată, e prea frumos ca să nu prinzi acest tablou, e magnific!

- Wow, bunicule, e un vis! Ninge de mult timp? Nu pare, își răspunse tot el privind în lungul străzii, e subțire stratul de zăpadă, parcă a cernut bunica zahăr pudră!

- Așa-i la început, fulgii sunt mai anemici, dar acum... s-au mai înzdrăvenit!

- Aha, s-au însănătoșit, nu? răspunse băiatul râzând. Sunt chiar viguroși! Văd, cum să nu, chiar seamănă cu niște albine albe! Asta... da iarnă, bunicule!

- Exact, adăugă bunica în timp ce-i așeza un pulover pe spate. De, să nu răcească nepotul! E chiar frumos, Răducule, adresându-se de data asta soțului ei, domnul Mirea! Îți amintești? Ca-n vremurile noastre, acum patruzeci de ani! Tot în luna lui mărțișor era, în inima muntelui, zăpadă, săniuș, aromă de cafea și de vin fiert...

- Ce tot vorbiți acolo, chiar nu înțeleg nimic, e ca în filmele SF, v-ați întors în timp, pe mine cui mă lăsați?

- Eee, nostalgii, Bibi dragă, dă-i pace bunicii tale, inima n-are riduri și-odată, cândva, am fost și noi tineri! zise bărbatul care-și luase deja în brațe nepotul pentru a vedea și simți mai bine magia iernii, dar n-o uitase nici pe Nora, soția lui dragă, pe care o ținea de după umeri zâmbindu-i complicitar.

Linda, răsfățata familiei, se tot strecura printre picioarele lor, scâncea ca un bebeluș, dar fără a fi băgată în seamă, fiindcă zăpada aceea miraculoasă, așteptată de luni întregi, îi acaparase pe toți într-atât de mult, încât nimic în jurul lor nu mai conta. Fiecare trăia povestea întinderilor albe în felul său, iar amintirile năvăleau în cascadă, îi învăluiau în lumina binefăcătoare a iubirii creându-le o stare de bună dispoziție, poate exagerată.

- Bunicule, după cum văd eu, spuse Bibi, azi e rost de joacă serioasă, trebuie să profităm din plin, cartea o găsim și mâine, nu pleacă singură nicăieri, mușterii tăi la fel, dar plăpumioara asta albă, rece și pufoasă n-o întâlnești oricând și oriunde, prea am așteptat-o mult! E dar de sus, nu? Hai, ce spui, aprobi?

- Aprob, nepoate, de-abia aștept, mâine nu se știe ce va mai fi, să profităm!

- Că bine zici, Răducule, zăpada-i azi, mâine... apă, dacă-și scoate soarele căpșorul printre nori trimițându-și fiicele spre pământ, completă bunica plină de voie bună.

→ Continuare în pag. 18

DEZAMĂGIREA CA INSULTA

Smaranda CAZAN-LIVESCU

Șeful de gară, inginer, pe care îl știam din copilărie, venea să vorbească vrute și nevrute cu Tata: câte se întâmplau în „gara lui” nu tocmai mare, nunți și botezuri, pachete pierdute, flori aruncate pe geam, nimerind pe chipiul lui, fete frumoase care îi aruncau ochiade, muieri mai coapte, cum spunea el, dar și cupluri de pensionari veniți la stațiune. Fluturau mâinile cu un rămas bun zâmbitor, până în anul următor. Mai mult, avea el o înțelegere aparte pentru câteii despre care ar fi vorbit la nesfârșit dacă nu trebuia să prindă trenul de București – Iași, spre casă.

Peste ani, am aflat că Șeful de Gară căruia îi spuneam Uncle Gogu era unchiul meu. Umblase lumea în sus și în jos cu trenul pe care

avea liber la călătorii, văzuse multe, citise enorm. Cânta la pian, recita... Semăna cu Minulescu, știți, poetul acela nostalgic, care vorbea de chiparoase și chei pierdute sau aruncate pe fereastră... accidente la circ, un mosaic de frumos... l-aș mai reciti dar nu am nici o carte de poezii ale lui aici, în acest departe de tot. Doar Internet. Fără pulsul hârtiei.

Pe Uncle nu pot să îl uit. Înalt, fâlos, cu voce gravă, râs molipsitor, avea și tristeți pe care le spunea dintr-o suflare și despre care auzeam fără efort din camera de lângă sufragerie unde ne aflam noi, copiii: erau oamenii care îl dezamăgeau cu pândă interminabilă pentru găsirea unei firide prin care să se strecoare - lipitori – pentru a intra în grațiile vreunui fruntaș devenit peste noapte șef la vreo secție de miliție, cum se numea pe atunci cel cu uniformă albastră și epoleți metalici.

Da, și revenind deci la Șeful de Gară, Uncle Gogu, el suferea din cauza dezamăgirilor că existau români care „vindeau vieți de români!” Spunea unchiul, Dumnezeu să îl ierte, că orice dezamăgire de acest fel este o insultă la adresa vieții din el, a vieții adevărate din noi... Avea dreptate. Acum înțeleg.

→ Continuare din pag. 17

- Adică razele, nu? interveni Bibi. Știam eu că am prieteni de nădejde și nu mă vor lăsa la greu. Pleacă, Linda, pleacă, ți-am zis că nu mai vorbesc cu tine, eu nu uit ușor.

- Ham-ham-ham!

Cățelușa trăgea de pantalonul băiatului, ba-i sărea în brațe, ba-n spate, ba se strecura printre picioarele lui determinându-l să-i vorbească, ba făcea ture-ture de la pat la ușă și invers.

- Iart-o, Bibi, ce știe ea, un biet animal, a greșit! Uită-te la ea cum suferă, sigur îi pare rău! zise bunica cu glas împăciuitor.

- Cum s-o iert, buni, e de iertat? Mi-a ros gheata, dac-ar vedea-o Moș Crăciun și-ar pune mâinile-n cap! Așa am eu grijă de lucruri?

- Lasă, măi Bibi, bine că nu ți-a ros cartea de matematică, mânca și tabla înmulțirii, nu de alta! interveni bunicul râzând pe sub mustață.

- Mai bine-ar fi mâncat-o toată, drept să vă spun... m-a extenuat de tot matematica asta, cine-o fi mai scornit-o pe pământ! Gata, acum știu ce să fac, bunicule, noi mergem afară, iar pe Linda o băgăm în debara și-i dăm și cartea de matematică, așa am scăpat de tot chinul. Nu e bine, ce zici? întrebă

micuțul încântat de propria-i idee.

Cum n-ar fi fost imposibil după mintea băiatului, cei doi, bunicul și bunica, se priveau mirați aruncând câte-o otheadă spre nepot și zâmbeau la gândul că se căptușiseră c-un nepot inteligent, dar ștregar nevoie mare. Era vizibilă puterea lui creativă, nu ducea lipsă de idei geniale, erau chiar mândri de el, dar se tot întrebau când va sosi ziua în care Bibi al lor va deveni un copil model, la fel ca Năsturel, nepotul domnului Brebenel, administratorul blocului, de care Bibi nici nu voia s-audă.

Mototolul ăla, niciodată, dar niciodată să nu mai pomeniți numele lui, așa răspundea când i se amintea de Năsturel, copilul plin de calități.

- Gata, bunicule, ce mai tura-vura, du-te la boxă, scoate sania și fă-i o revizie! Până atunci se mai îngroașă și plăpumioara și... iu-hu-hu... la săniuș, tatăă!

Oare cine s-ar fi putut împotrivi planului stabilit de poznașul nepot, care dintr-o privire îi fermeca pe toți. Cum zăpada nu-i ca ploaia, musai trebuia o joacă cu bulgări, sanie, ceva îngerași și neapărat un om de zăpadă.

- Buni, buni, dă-mi, te rog și-un morcov... da, da, și-un fular, să nu înghețe peste noapte! O pălărie? Mai bine un fes...

RĂNILE SINGURĂȚII

Livia CIUPERCĂ

Începând din 1990, au ieșit la lumină multe, foarte multe memorii și jurnale, piese de teatru și scenarii radiofonice, în special, care evocă perioada stalinistă, având în prim-plan, figuri de martiri și întâmplări de un dramatism greu de imaginat.

Romanul Alături dar nu împreună (Ed. PIM; Iași, 2014), al scriitorului Ioan Mugurel Sasu, se înscrie în aceeași arie tematică generală, însă cu o structură naratologică distinctă prozei noastre tradiționale, tocmai pentru a se evidenția rănilor singurătății.

În viziunea autorului, protagoniștii nu sunt vizualizați ca niște eroi, ci ca niște oameni ai singurătății, pe care-i descoperim, rând pe rând, în trăsături lineare, de o simplitate care nu impresionează din primul moment. Doar motto-ul ales, ar putea avea darul de a anticipa drama care-și deschide aripile calm, așezat, misterios: „Se poate aprecia calitatea unui om după cantitatea de singurătate pe care o poate suporta” (Fr. Nietzsche). Și numai dacă zăbovești, reflectând asupra conținutului acestuia.

Și în noianul de flash-uri, cărora li se suprapun flashback-uri nenumărate, cititorul va avea șansa să înțeleagă cât de întortocheate-s cărările vieții! Iubirea devine o „floare” care se vestejește înainte de a înflori. Sărăcia este purtată cu demnitate. Speranța se îneacă în resemnare.

Un vizual sumbru îmbracă scenariul propriu-zis. Tăcerea este impusă de taine, ce nu se vor ilumina. Vălul acestui mister se disipește, totuși, dar cu o accentuată doză de prevenție.

În fapt, aripile durerii străpung deceniile într-o trevie. Dar nu o trevie euharistică, ci una social-moralizatoare, într-un timp al unor învățate prefaceri.

Cuvântul îmbracă un veșmânt carantinat. Protagonii sunt adevărați pionieri pe tabla de șah a istoriei unui anumit timp; bieți „nomazi”, supuși unor stricte reguli, despre care nu se poate face vorbire. Concizie, cam prea multă concizie.

Întrebările „nu pot fi rostite”. Deciziile nu le aparțin. Ei sunt „dezrădăcinații” sorții, supuși unui alt tip de „ascultare”.

„Prizonier al vârstei”, Toader Dodu, după zbugium intens, în cele din urmă acceptă „singurătatea” până se va contopi cu ea, sperând „într-o mâine salvator”. Dar acel „mâine”, va fi un mormânt anonim, într-un loc al nimănui.

Bietul „dom’ profesor” Gogu însă, este convins că

„singurătatea” fi-va veșnică, deși, într-un final, cineva va decide (în locul său, firește) să călătorească spre un alt necunoscut.

Gina, suflet rățâcit în acel noian de prefaceri, are marea șansă de a se afla, ca prin minune, sub protecția lui Toma Ulian și a Gogu. Dar, biata de ea, este incapabilă a înțelege mecanismele momentului trăit, dar mai ales, limbajul codificat al celor din jur, la modul concret, diferența între „câini” și „lupi”, între „câinii din curtea unui gospodar oarecare și lupii din pădurea lui Toader Dodu”.

Însă cel care acumulează totul fi-va Toma Ulian (patronim, cu subtile semnificații). Liniștea sa interioară este ușor tulburată de apariția Ginei. Și iată-l, fără voia sa, cu un statut, ad-hoc, de „tată creat prin altoirea unui sentiment nemăitrat”, iar Gogu, prietenul, bucuros de o așa companie!...

La rândul lor, aceștia joacă rolul de protectori, astfel încât această copilă (care nu era tocmai o novice) să accepte, fără explicații suplimentare, că suferința și nedreptatea se luaseră de mână – într-o priebegie. Și cu câtă subtilitate va fi descrisă fizionomia tipică a agentului-urmăritor: „un fel de vagabond bătrân, sărac și veșnic flămând și desigur însetat de cu totul alte băuturi decât apa”.

După ce revine în vârtoarea orașului, Gina avea să înțeleagă mecanismele noilor prefaceri, cu atât mai mult cu cât, de fragedă copilă, cunoscuse un anumit tip de școlire, refugiu pentru ființele-nimănui.

Nu de puține ori, vocea auctorială are reflecții premonitorii, precum constatarea, privind prezența și acțiunile „demolatorilor”,

„masă de prădători care prevestesc alte forme de demolare”.

Și în fața unui sinistru imaginar al demolărilor, cu spectatori descumpăniți, îndurerăți și îngroziți, o scenă este memorabilă: „În momentul în care a văzut cum se distruge totul în jurul ei [nu doar casa ei, ci cartiere întregi], doamna Vasilescu s-a așezat la pian și a încercat să-l protejeze cântând, mâinile ei subțiri și marcate de vârstă au atacat claviatura, muzica a explodat sfâșietor, toată viața care mai pâlăia în trupul firav s-a adunat în degetele care smulgeau instrumentului ceea ce nu ar fi putut primi de la semenii”.

O imagine, din nefericire, colțuros de realistă. Întrucâtva, naratorul se simte obligat să adauge, sfredelitor: „Nu a impresionat pe nimeni”. Tăvălugul era în plină acțiune. O singură și unică soluție: „i s-a asigurat un loc la un cămin de bătrâni”.

Așa s-a gândit, atunci!...

Dar acum?! Dar mâine? Se vor înscrie alți naratori pentru a consemna alte imagini zguduitoare, cu altfel de tipuri de „demolări” și cu alte „soluții”?!?

Să privim, deloc resemnați, la „Roata Vieții”, cea pictată pe peretele biseriței de secol al XVIII-lea din Rășinari! Unică în lume. O alegorie asupra vieții omului. Și vom înțelege, tot fără cuvinte, că nu avem altă cale decât să ne asociem gândirii lui Toma Ulian, de a urma, calm și resemnat, același traiect.

Fiecare, cu a sa „învier” a osândeii!

COLAJ LIRIC

GABRIELA CĂLUȚIU SONNENBERG

Poezia Săptămânii ITHACA

Germain Droogenbroodt

*transformat în antic sfânt mântuitor
personaj de mit
zugrăvit de icoane
stâncă neclintită, stană și statuie,
ferecat în veșnicia timpului.*

MANOLIS, Grecia (1947)
Traducere: Germain Droogenbroodt și
Gabriela Căluțiu Sonnenberg

PETRECERE DE TIMP

*Pe când eram copii
bătrâni erau cei de treizeci de ani
băltoaca ne părea un ocean
iar moartea, pură, simplă,
nu exista*

*mai târziu, băiețandri fiind,
vedeam bătrâni la patruzeci de ani
luam iazul drept ocean
iar moartea era doar
o vorbă*

*apoi, când ne-am căsătorit
bătrâni erau cei de cincizeci de ani
un lac ne ținea loc de ocean
moartea tot moarte era, însă
a altora*

*cărunți de pe acum
cu înțelepciune adunată
știm că oceanul e ocean
dar moartea e pe cale să devină
a noastră.*

MARIO BENEDETTI, Uruguay (1920 – 2009)
Traducere: Germain Droogenbroodt și
Gabriela Căluțiu Sonnenberg
din "Antologia poetică", Alianza Editorial,
Madrid

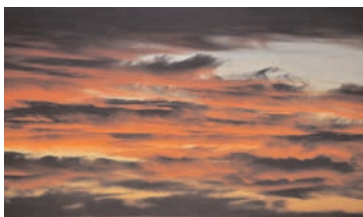

LOIALITATE

*Îți voi fi veșnic credicios, copacul
meu!*

*Când, într-o bună zi, noi doi nu vom
mai fi,
voi deveni un vers,
iar tu, o pagină
și ne vom regăsi
la fel de strâns legați,
în chip de poezie fi-voi eu,
iar tu, foaia mea dalbă,
îmbrățișați de-a pururi.*

ARMENUHI SISYAN, ARMENIA
Traducere: Gabriela Căluțiu Sonnenberg

FOC

*Focul se va răzbuna
pârjolind pământul,
mai apoi, dresat, tigrul încarcerat
va aprinde șura gata să se surpe
candela stingheră
pâinea o va coace în tava de oțel
sprijinită pe doi bolovani
sub cer liber fi-va el întâiul cuptor
reciclat
hainele îmbibate de sudori de amor
vor sta atârinate pe frânghie, la uscat.*

*Focul se va răzbuna
pârjolind pământul*

*Zi-mi, unde
să-ți cioplesc
eu
numele?*

*În cer?
E prea înalt,
În nori?
Sunt trecători,*

*În arborele care
e doborât și arde?
În apa
care șterge orice urmă?*

*În glia
cea călcată în picioare,
în care
numai morții odihnesc?*

*Zi-mi, unde
să-ți cioplesc
eu
numele?
În mine
și în mine
și apoi, tot mai adânc
în mine.*

ERICH FRIED, Austria(1921 – 1988)
Traducere: Germain Droogenbroodt și
Gabriela Căluțiu Sonnenberg

POEME

Ion Iancu VALE

Și ninge aici în munți

Și ninge-aici în munți, schizofrenie albă
Un cer ca de papirus stă gata să mă soarbă
Mă mai aștepți sau poate copitele de cerb
Nepotcovite zvonuri din gândul tău mă șterg

Cohorte de năluci se mișcă în ninsoare
Tresar agonizând molizii în picioare
Un aisberg rebel îmi bubuie în cord
Și-aud mugind de foame, renii, la polul nord

Cum aș dori să plec, iubito, chiar acum
Dar nu văd nicăieri vreun început de drum
Spre tine să mă poarte, din ger să mă aduni
Și să mă duci în casa în care creștii lăstuni

Să-nchizi grăbită ușa și să îi pui zăvorul
Apoi să tragi la geam, pe dibuite, storul
Să nu mai văd afară, să nu mai știu să ies
Tu să mă vindeci, tandră, de silă și de stres

Cum aș dori să plec, iubito, chiar acum
Dar nu văd nicăieri vreun început de drum
Și ninge-aici în munți, schizofrenie albă
Un cer ca de papirus graniții stă să-i soarbă

Focul

De mic copil privea cum se înalță focul
Și mistuit de vrajă îi urmărea sorocul
Privea avid scânteia născută ca să moară
Și se-ntreba șocat: lumina unde-i zboară

În ce incerte spații își năruie minunea
Ce la un moment dat împrăștia genunea
Și-n ce sfere-și transferă puterea lui de leu
Dezlănțuită magic de-nlănțuitul zeu

Unde-i pierde tăria ce se-mplântă în cer
Regește împărțind putere și mister

Și cum de poate acum și chiar fără mânășă
Cu-atâta ușurință să-i umble în cenușă

Și-l doare pân' la țipăt, ca rana nou deschisă
Că nu mai simte-n pori căldura mult promisă
Că orice foc ar fi și cum i-ar fi văpaia
Se-autodevorează topindu-și vâlvătaia

De atâta gând

Iubita mea cu glezne lungi până la sâni
Cu părul fâlfâind ca un stindard păgân
Adună-te când roata zilei crapă
La pieptu-mi nestatornic ca o apă

Săgeată-mă din nou cu vorbe descântate
Și râzi până la cer cu capul dat pe spate
Să-mi cazi peste auz refren cald de colind
Cu palma ta subțire de soare să mă prind

Nu știi, de-atâta gând am cercăne-n cuvinte
Și-n fiecare ochi mi-a răsărit un dinte
Cu care cronțănesc neputincios din soartă
Precum un câine știrb dintr-o curea uscată

Iubita mea cu garderobă fără sutiene
Și cu păcatul strecurat prin gene
Mai mângâie-mă noaptea când țip fără să știu
Și mi se vâză-n somn un gușter pământiu

Și chiar dacă e cald și-atât de bine-afară
A-nceput și vara tot iarnă grea să-mi pară
Că-n jur sunt numai lupi – mă urlă-mi dau târcoale
Și un dragon de fontă se înfășoară în zare

„Din mitologia mea” - 1998

PRELEGERE LA O LANSARE DE CARTE: CRISTINA HOROTAN: „DI+AGNOSTICA”

George ROCA

Distinși prieteni,

Astăzi se desfășoară la Sibiu un eveniment de cultură - o lansare de carte a unei poete debutante - înconjurată de personalități literare și de un public de valoare. M-aș bucura nespun să fiu și eu acolo, într-un colțișor de sală, dar distanța și pandemia nu permit acest lucru. De aceea îi mulțumesc distinsei doamne profesor, Anca Sirghie, pentru transmiterea acestui mesaj.

„Că nu e om să nu fi scris o poezie, măcar odată, doar odată-n viața lui...” sunt nemuritoarele versuri dintr-un celebru și romantic șlagăr, unde muzica este semnată de Nicolae Kirculescu, iar frumoasele versuri de Aurel Felea... Un cântec care deseori a fost fredonat de mulți români. Versurile par să fie actuale și să-i inspire pe toți iubitorii de frumos și literatură să scrie o poezie, sau să producă un mănunchi de versuri prin care să își exprime simțămintele, durerile sau bucuria. Poezia a fost, este și va fi veșnic necesară pentru purificarea sufletului, pentru încântarea inimilor celor care o citesc, sau o dezvăluie!

O felicit pe poeta Cristina Horotan pentru ducerea la bun sfârșit a acestui proiect. Totul a început în urmă cu un an, respectiv la începutul lunii decembrie 2020, când am primit „spre vedere”, prin e-mail, o poezie numită „Mielul de sacrificiu”. M-am gândit, înainte de-a o citi, că o fi vreo poezie religioasă, dedicate sărbătorilor de Crăciun. M-a frapat încă de la prima strofă:

„Când e nevoie de schimbare și presiunea socială
Scandeață of-ul sus și tare, pe cine bagi la-naintare?
La-naintare-s băgați mieii, ce n-au voința să adere
La combinații de culise, ori la comploturile mizere.”

Citind-o pe îndelete mi-am dat seama că este un mesaj al sufletului, o poezie zbuclumată, un mesaj-simbol (politic chiar...) către această lume care pare din ce în ce mai întunecată... Mi-a plăcut și am întrebat autoarea dacă îmi permite să o public. A fost de acord și mai apoi au urmate și alte poezii... unele scrise în grabă, cu mesaje dure, precum niște spini, altele mai line precum petalele de flori. Și uite așa s-a ajuns la o carte... unde sunt prezente - după cum scrie și pe coperta - 101 poezii! De ce 101... Pentru că 100 era un număr rotund... 101 dă speranțe de viitor. Adică va mai

apărea (cred!) un volum, sau mai multe. Principalul fapt este ca poeta are har și dar de la Dumnezeu, că îi place să scrie și să se exprime în scris... Ca deh, „Verba volant, Scripta Manent”... spunea într-o prelegere de-a sa senatorul roman Caius Titus. Consider că a avut mare dreptate, fapt pentru care proverbul a supraviețuit peste 2.000 ani... Scripta Manent! Din toate bogățiile acumulate pe parcursul vieții atât rămân după noi: copiii și scrierile. Pentru a deveni nemuritor cine n-are copii să se apuce de scris, iar cine nu știe să scrie să facă copii!!!

„E ușor a scrie versuri, când nimic nu ai a spune”, spunea marele Eminescu în poezia „Criticilor mei”. Corect, consider... dar autoarea noastră are foarte multe de spus, de transmis, cu coerență, atât celor malefici cât și celor dragi: familie, copii, prieteni...

„Di+Agnostica”, este o carte scrisă cu tristeți și bucurii, cu sufletul, cu inima, deseori cu lacrimi. Căci bine zicea marele Arghezi; „Din bube, mucegaiuri și noroi/ Iscat-am frumuseți și prețuri noi.”. Eu aș substitui cuvântul „prețuri” cu „versuri”. Ar suna mai bine: „Din bube, mucegaiuri și noroi/ Iscat-am frumuseți și versuri noi.” - epitaf, care se găsește dăltuit pe lespedea mormântului său din București de la casa sa, denumită cu drag, „Mărțișor”. La fel, poeta Cristina Horotan și-a exprimat trăirile și necazurile în versuri care atrag interesul cititorului, îl pune pe gânduri, împingându-l spre meditație profundă. Dansa a evadat deseori din viața cotidiană și s-a izolat în universul de cristal al poeziei... unde și-a purificat sufletul, și-a ars necazurile și zbucliumul sufletesc. Mulți poeți încep să scrie versuri dintr-o durere interioară, dintr-o dorință de-a se elibera. Cred că plânsul și poezia sunt deseori strâns legate între ele. Duc spre purificare. Am scris și eu în urmă cu câțiva ani o poezie legată de acest subiect:

Evadarea

Mi-a ieșit în cale copilăria/ Dar a trecut pe lângă mine/
De parcă nu aș fi avut-o niciodată./ Mulți oameni m-au ocolit/
Fără să îmi dea bună ziua./ M-am refugiat la rude/
Dar mi-au întors spatele./ Am cerut ajutor prietenilor,/ Dar s-au făcut că nu mă cunosc./ Am încercat să mă apropiu de tine,
Dar ai fugit,/ Lăsându-mă și mai însingurat./ Când m-am întâlnit cu poezia/ Această mi-a deschis larg brațele/ Și m-a mângâiat pe creștet!

Doresc poetei Cristina Horotan, multe bucurii, succes și multe poezii publicate... și desigur aprecierile publicului cititor, iar celor prezenți la acest eveniment literar „Sărbători fericite” - un Crăciun minunat plin de surprize și cadouri frumoase, iar Noul An 2022 să vă aducă sănătate, realizări și prosperitate. Să ne citim de bine!

POEME

Adrian BOTEZ

DORINȚĂ DE PURITATE

grădini lehuze – așteptând sorocul
văzduhul să vădească-n ele Fructul :
în stele-și osteniră Sorții – jocul
Ondine-au reparat – azi – apeductul...

e-un mâl – fecund și verde – pomi plini
de prihană
iar duhuri deșucheate se azvârî la hrană:
e Mâlul Vieții – Verdele Otrăvii
Ospăț de Vară... - ...vin – deja – Corăbii...

anahoreții – scuturați de luturi
privesc – scârbiți – vomel grele-a'
humei...
...spre cerul bântuit de Duh și Fluturi

au predicat sfârșit Nesfintei – Ciumei...
...nu vă-nșelați cu Mâzga de Născare :
va ninge Timpul – fără lupanare...

AM DETONAT O VEȘNICIE

am detonat o veșnicie
deci - mă-nchid în
magazie

ramură de
sfășnic – vecernii de
lut – scut - pentr-un
dumnezeu slut

...nu : mut...

sfinte crizanteme
la mine-n izmene

Astaroth
o ia la
bot – Azazel
o ia la
fel – înafară de-un
gazel – cântărind cât un
cățel...

LUME DEPLINĂ...

licărul de liră
plânge și
transpiră :
dumnezeu de
cauciuc – fără roți – fără
muștiuc...

clironomii de
cler – umplute cu
piper : gol de
varză – plin de
barză : vin păduchii să ne
piarză

copiii să depene
inimile țepene...

LEAGĂNĂ-TE – LUNTRE SCUNDĂ – PRINTRE CERURI

leagănă-te – luntre-ngustă – printre
ceruri
fii urmașa Păsării-nghetate-n geruri...
hai – străbate-apoteozele de flori
smulge-mă din lut : voi naviga prin nori...

arăta-se-va Zenitul de Comori
oști de-arhangheli mă-nsoțiră până-n
zori :
leagănă-te – luntre-ngustă – și mă lasă
la picior de Munte Vrednic – pe mătăasă...

dispărut-au cobitorii – sus – în Lojă
vor rămâne Sceptre – și Porunci – și
Roză...
spada mea voi fulgera-o-n toi de umbre

își iau zborul – tot spre bezne – cioare
sumbre...
...la mijloc de Horă Vie - Voievodală
Bradul-Crist e Poartă - și e Școală...

PLOI RÂNCEDE

ploi râncede tot bâlbâie pământul
cu ploi de sânge îi răspunde gândul
s-au cocoțat pe Stâlpul Morții o Pasăre
și-un Nume
iar Clopotul se-nversunează - acolo - -n
fund de lume

mai vin – din când în când – pe râu în jos
unelte-a lui Manole – Sfântul Cavernos
meșterii se târăsc – noroiul îi înghite
iar Negru Vodă se îmbată și sughite...

...o - nu-i Sfârșitul – doar amestecătură
de Frunză Alburie – cu Lamură de Zgură
ridicole mângâlituri de Floare

cu un Hopa-Mitică – numit „Soare”...
...degeaba te tot zgâlțâi în mormânt
Cenzura Presei Morții strivește-orice
Cuvânt...

ÎN LUMEA BUNĂ

damă c-un
dam – ambii cu
păr în formă de
salam : nu am decât să mai privesc pe
geam – să văd cum trece-o
Codobatură-Contesă : nonconformist
cuplată cu un
Gunoier : cel care are doar o
tresă

...în mînți de criminali ciripesc
chipsuri : viața – în general – vădește
numai
lipsuri

CU IUBIRE PRIN VIAȚĂ CĂLCÂND

Mihai BATOG BUJENIȚĂ

Curios! Cumplita încercare prin care trecem cu toții de vreo doi ani indiferent de rasă, religie sau națiune s-ar părea că are, pentru unii dintre noi, efecte cu totul neașteptate. Într-una din aceste zile ale sfârșitului de an am primit un telefon de la buna mea prietenă, doamna Madeleine Davidsohn, admirabilă

scriitoare de limbă română din Israel și, printre altele, am aflat că în ultimele luni lucrase într-un fel de febră a scrisului la un nou roman. Îmi povestea cum personajele păreau a veni în avalanșă așezându-se cu poveștile lor în paginile scrierii, iar autoarea nu a mai putut decât să le respecte dorința de a se vedea publicate. Extrem de motivat de această întâmplare, cum cartea fusese editată la Iași, peste două zile intram în posesia ei și mă cufundam în lectură cu aceeași dăruire cu care volumul fusese scris.

Adăpost pentru dragoste mă fascina și termenul a devora, deși perfect incompatibil, stilistic vorbind, cu un act de cultură, părea cel mai adecvat situației. Poveștile din acest roman sunt captivante, iar experiența de scriitoare a doamnei Davidshon dă aici adevărate recitaluri de virtuozitate. Cam ca de obicei și în acest volum personajul principal este o femeie, iar asta dovedește încă odată măiestria de fin analist a autoarei! Trebuia să recunoaștem că o femeie este cel mai sensibil barometru al unei societăți, iar modul cum ea se îmbracă, vorbește, se comportă sau trece peste orice întâmplare a vieții dă o notă generală unei societăți, mult mai mult decât atunci când personaj principal ar fi un bărbat.

Așadar, Viky, eroina scrierii, este o femeie aflată în acel moment al vieții în care ea strălucește în deplinătatea atributelor sale personale sau sociale. Este frumoasă, elegantă, cultă, realizată în plan profesional și chiar cu unele perspective în viitorul apropiat. Are desigur și o istorie a vieții, una în care luminile își împletesc jocurile cu inerentele umbre ale existenței: o copilărie și o tinerețe marcată de cenușiul unei lumi închise în carapacea lipsei de orizont, plecarea în Israel cu implicațiile de rigoare, o căsnicie ratată, un copil adus pe lume fără nici o șansă de a supraviețui și, recent, o relație sentimentală eșuată însoțită de o firească

disperare inerentă, schimbarea dramatică a contactelor de serviciu, dificultăți cu locuința... Însă Viky este omul care a avut întotdeauna curajul de a-și lua existența de la cap, de a renaște precum pasărea Fenix, prin urmare, după o scurtă analiză a problemelor hotărâște că este momentul pentru o nouă încercare!

Hmmm, dificil pentru că acum are totuși o vârstă! Numai că ea are și prieteni care, cu delicatețe și discreție o ajută. Este timpul pentru intrarea în narațiune a tot felul de personaje fiecare cu poveștile lor de viață cu experiențele lor, nu întotdeauna fericite, dar pline de învățăminte. Frank, adorator din umbră, un bărbat aflat în high-life-ul societății din Tel Aviv, el însuși neocolit de dezamăgiri, o înțelege și cu o tandră discreție și tact o îndrumă spre construirea unui nou viitor. Apare și Casem, un personaj rocambolesc, perfect construit literar, plin de înțelepciune și umor, unul dintre acei oameni care par a fi cunoscuți de toată lumea, dar despre care nimeni nu poate spune prea mult, cel care poartă cu mândrie ciudatul cognomen de Trimis al Vizirului, o prietenă, Carmela, femeie ceva mai în vârstă de o delicatețe și un optimism molipsitor, deși în viață am putea spune că nu realizase deloc ce-și dorea, înțeleapta Muna mătușa cuceritorului Haran, Rebeca cea care a fost doar victimă a iubirilor ei și multe alte personaje care-și împletesc poveștile vieții personale în așa fel încât până la urmă vezi că nimic nu este întâmplător că destinele lor, aparent separate sunt de fapt înlănțuite precum norii din ochiul ciclonului într-o logică superioară, una triumfătoare, a iubirii.

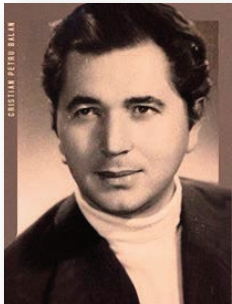
De remarcat unele scurte texte asemănătoare pildelor Biblice. Când Rebeca sensibilizată de unele eșecuri pare hotărâtă să se întoarcă în țara de unde plecase, Viky, avocat cu mare experiență, reușește să o deturneze de la această acțiune spunându-i că un asemenea gest ar face ca să fie detestată și de cei la care se întoarce, dar și suspionată de cei de la care pleacă. Am citit de două ori pasajul și mi-am dat seama că înțelepciunea celor spuse are planuri mult mai largi de interpretare și numai o femeie, de data asta autoarea, poate fi capabilă de o asemenea profunzime ideatică.

Am fost fascinat și de descrierea unui suk turcesc, de fapt marele bazar de mirodenii din Istanbul, loc prin care am trecut și eu, dar nu mi-am închipuit că poate fi descris în așa fel încât să trăiești cu senzația că pășești printre tarabe deși te afli la sute de kilometri distanță. Despre standurile cu mătăsuri, bijuterii, covoare sau articole din piele nici nu mai vorbesc fiindcă nu aș putea să o fac mai bine decât autoarea cu care chiar am avut plăcerea de a mă plimba într-o zi de vară pe una din arterele comerciale ale Haifei și îi cunosc priceperea.

Nu voi spune nimic despre felul în care această minunată aventură a unor oameni se termină în roman fiindcă aș da dovadă de egoism. Las plăcuta descoperire la îndemâna cititorului, iar dacă la sfârșit va simți pe obraz căldura unei lacrimi să știe că aceasta este cea mai bună cale de a mulțumi autoarei pentru povestea fără egal de frumoasă pe care marele ei talent i-a oferit-o.

ROMÂNIA - PRIMA ȚARĂ DIN LUME UNDE BIBLIA A FOST TRANSPUSĂ INTEGRAL ÎN VERSURI CU RIME! POETUL IOAN CIORCA, UN MECANIC DE LOCOMOTIVE DIN CLUJ-NAPOCA, ÎN PREZENT ABSOLVENT AL FACULTĂȚII DE FILOSOOFIE, A TRANSPUS PRIMA BIBLIE DIN LUME ÎN FRUMOASE VERSURI ROMÂNEȘTI, O SURPRIZĂ INEDITĂ!

Cristian Petru BĂLAN

Continuare din numărul trecut

În versiunea din ebraică a versetului 1, cap. 1, din Vechiul Testament, Facerea,

Gala Galaction redă cuvintele astfel:

וְעַתָּה תֵּדָע, מִיְמֵנוּשָׁה תָא, מִיְהִלָּא אָרְבַּ, תִּישָׁאָרְבַּ א.

1. La început a făcut Dumnezeu cerul și pământul, și pământul era netocmit și gol. Întuneric era deasupra adâncului și Duhul lui Dumnezeu se purta pe deasupra apelor.

2. Și pământul era netocmit și gol. Întuneric era deasupra adâncului și Duhul lui Dumnezeu se purta pe deasupra apelor.

Arhiereul și poetul Bartolomeu Valeriu Anania le traduce:

1. Întru 'nceput a făcut Dumnezeu cerul și pământul.

2. Dar pământul era nedeslușit și ne 'mplinit, și întuneric era deasupra genunii; și Duhul lui Dumnezeu

Se purta pe deasupra apelor.

Preotul Dimitrie Cornilescu le traduce:

1. La început, Dumnezeu a făcut cerurile și pământul.

2. Pământul era pustiu și gol; peste fața adâncului de ape era întuneric și Duhul lui Dumnezeu se mișcă pe deasupra apelor.

Aceste versete sunt redade astfel de poetul Ioan Ciorca:

1. La început, Dumnezeu Sfântul/ A făcut cerul și pământul.

2. Pământul era gol cuprins,/ Iar peste-al apelor întins,/ Al beznei val stăpân era./ Doar Duhul Domnului zbura/ Peste a apelor pustie.

Frumos și simplu, nu? - păstrând mesajul originalului.

Iată acum un scurt fragment din „Cântarea cântărilor”, trad. Gala Galaction (fragm. Cap. 4, primele 7 versete):

Ce frumoasă ești, iubit, ce frumoasă ești! Ochii tăi sunt ochi de porumbiță, sub marama ta. Părul tău este

ca o turmă de cap poposită pe coama muntelui Galaad.

• Cant 1,15; Cant 5.12; Cant 6.5;

• 2 Dinții tăi sunt ca o turmă de oi tunse care ies din scaldătoare, toate cu gemeni, și niciuna din ele nu este stearpă.

• Cant 6.6;

• 3 Buzele tale sunt ca un fir de cârmâz, și gura ta este drăguță; obrazul tău este ca o jumătate de rodie, sub marama ta.

• Cant 6.7;

• 4 Gâtul tău este ca turnul lui David, zidit ca să fie o casă de arme; o mie de scuturi atârna de el, toate scuturi de viteji.

• Cant 7.4; Neem 3,19;

• 5 Amândouă țâțele tale sunt ca doi pui de cerb, ca gemenii unei căprioare care pasc între crini.

• Prov 5.19; Cant 7.3;

• 6 Până se răcorește ziua și până fug umbrele, voi veni la tine, munte de mir, și la tine, deal de tămâie.

• Cant 2.17;

• 7 Ești frumoasă de tot, iubit, și n-ai niciun cusur.

Acum - aceeași, în traducerea lui Cornilescu:

1. Ce frumoasă ești, iubit, ce frumoasă ești! Ochii tăi sînt ochi de porumbiță, supt măhrama ta. Părul tău este ca o turmă de capre, poposită pe coama muntelui Galaad.

2. Dinții tăi sînt ca o turmă de oi tunse, cari ies din scaldătoare, toate cu gemeni, și nici una din ele nu este stearpă.

3. Buzele tale sînt ca un fir de cîrmîz, și gura ta este drăguță; obrazul tău este ca o jumătate de rodie, supt măhrama ta.

4. Gîtul tău este ca turnul lui David, zidit ca să fie o casă de arme; o mie de scuturi atîrnă de el, toate scuturi de viteji.

5. Amîndouă țîțele tale sînt ca doi pui de cerb, ca gemenii unei căprioare, cari pasc între crini.

6. Pîna se răcorește ziua, și pîna fug umbrele, voi veni la tine, munte de mir, și la tine, deal de tămîie.

7. Ești frumoasă de tot, iubit, și n'ai nici un cusur.

„Cântarea cântărilor”, cap. 4, vers. 1-7, versificat de Ioan Ciorca:

1. "Iubita mea, nu te privești?/ Te uită ce frumoasă ești!/ Îți sunt ai ochilor boboite,/ Ca ochii unei porumbițe/
Și sub maramă strălucesc/ La părul tău dacă privesc,/ Gândul îmi zboară, iar pe urmă,/ Îmi amintește de o turmă/
De capre care s-au oprit/ Și-apoi odihnă la găsit/ Pe înălțimea muntelui,/ Pe piscul Galaadului,

2. Ca și o turmă de oi care/ Tunse-au ieșit din scâldătoare,/ Iar între ele nu se poate,/ Sterpe a se afla, căci toate,/ Gemeni doar au - ia seama bine -/ Așa-s ai tăi din mine pentru mine.

3. Buzele tale mă îmbie/ Fir de cârmâz îmi par să fie./ Drăguță este gura ta./ Obrazul tău ar arăta/ Ca rodia, de bună seamă,/ Cum se zărește sub maramă.

4. Gâtul ți l-am asemuit/ Cu turnul ce a fost zidit/ De David, cu o casă-n care/ Arme sunt puse, spre păstrare./ Scuturi atârână de-al său vreți/ Și sunt doar scuturi de viteji;/ O mie fost-au numerate/ Și-s numai de viteji purtate.

5. Privesc la sânii tăi și-mi par/ Doi pui de cerb. Când mă uit iar,/ Îmi par doi gemeni, bunăoară,/ Precum doi pui de căprioară/ Cari între crini au apărut,/ Leșiți în voie la păscut.

6. Până când se mai răcorește,/ Până când umbra se lungeste -/ Munte de aur - voi fi la tine./ Deal de tămâie să știi bine/ Că vei ajunge, negreșit.

7. Frumoasă ești. Când te-am privit,/ Nici un cusur nu ți-am aflat,/ Oricât de mult am încercat.

Fără să exagerăm prea mult, am putea spune că autorul Bibliei în versuri românești a practicat un spirit real de jertfă, din mai multe punct de vedere, pentru a-și fi putut materializa vizul. În final, rugăciunile poetului Ioan Ciorca, un suflet profund credincios, au fost auzite de divinitate care ia răsplătit munca scoțându-i în cale oameni săritori care l-au ajutat în modul cel mai concret, toți înțelegând importanța uriașei lucrări. Drept urmare, așa cum ne-a informat ziarista Antonia Bodea, la data de 23 ianuarie 2013, a avut loc lansarea monumentalului volum în versuri, VECHIUL TESTAMENT, apărut sub egida Asociației Cultural Creștin-umanitare "Ars Vivat", Ediție Princeps 2013, legată în piele și inscripționat cu foiță de aur. La timp a venit și ajuta Asociația Cluj The Day care, împreună cu Liga Scriitorilor Români a sprijinit tipărirea și punerea în circulație a acestei unice cărți. Și nu a fost o afirmație în vânt, fiindcă, iată: și promisiunea aceasta a fost împlinită ...

La începutul anului 2014, ediția Armonii Culturale din Adjudecarea apărării și NOUL TESTAMENT în versuri (584 pag.), Tot legat și în format mare ca și celălalt volum, având o postfață de preotul Radu Botiș. Trebuie să subliniem în mod deosebit că apariția acestor scripturi în versiunea a colaborat substanțial acest preot-inimă Radu Botiș, președinții asociației mai sus menționate, Ars Vivat, și membru al Ligii Scriitorilor Români, filiala Maramureș. Prefațată de prof. dr. Ioan

Chirilă, cartea versificată a Vechiului Testament se constituie într-un veritabil act de evanghelizare printr-o menire cu adevărat apostolică a autorului „într-un veac rătăcit”, cum scrie domnia sa. Sub coordonarea d-lui Claudiu Pădurean, corespondent la Radio România Actualități, lansarea acestor cărți, inedit monument românesc de cultură, a avut loc în spațiul localului „Los Toreros” din Cluj-Napoca, în prezența unui public numeros și avizat.

După cuvântul de deschidere adresat de dl. Claudiu Pădurean, Marc, nepotul autorului în vârstă de 7 ani, a recitat primul verset din Facerea. Scriitorul Al. Florin Țene, președintele LSR, a subliniat rolul Bibliei în cultura omenirii și a apreciat efortul autorului volumului de față, care a elaborat pe parcursul a peste 15 ani de trudă acest act colosal. „Prin gestul său - a subliniat președinte Ligii - dl. Ioan Ciorca apare Românei Profunde, care cu modestie, în tăcere, creează pentru veșnicie, pentru tezaurul culturii române”.

Viitorul pas planificat este reunirea celor două testament în versiuni într-o singură Biblie mare care să fie cunoscut de orice român. Nu există deocamdată fonduri suficiente (decât optimiste speranțe) pentru această finalizare la care, totuși, se lucrează, urmând să apară în Statele Unite.

Ca și în toate versurile din Vechiul Testament, trecând la Testamentul cel nou, poetul Ioan Ciorca folosește același tip de versificație, cu rînduri de 8 silabe, ritm iambic și rimă împerecheată.

Să vedem cum au fost interpretate în versuri versetele evanghelistului Ioan, de la capitolul 1, din traducerea lui Gala Galaction, Bartolomeu Anania și Dimitrie Cornilescu, în Noul Testament.

Mai întâi traducerea pr. Galaction din grecește:

Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν θεόν, καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος

1. La început era Cuvântul și Cuvântul era cu Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul.

οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν θεόν.

2. Acesta era întru început la Dumnezeu.

πάντα διὰ αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὄγγονεν.

3. Toate prin El s-au făcut; și fără El nimic nu sa făcut din ce sa făcut.

ἐν αὐτῷ ζῶ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων

4. Întru El era viață și viața era înaintea oamenilor.

καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτοῦ οὐ κατέλαβεν.

5. Și lumina luminează în întuneric și întunericul nu a cuprins-o

Ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ θεοῦ, ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννης

Părintele Bartolomeu Anania traduce mai nuanțat:

→ Continuare în pag. 27

POEME

Ioana STUPARU

Luminător de zi

Când voi fi „acolo”,
Te voi privi rotund,
Cu ochii sufletului.
Nimic nu-mi va pune opreliști
Să te înconjur,
„Luminătorule creat în ziua a patra,
Pus pe țăria Cerului
Pentru cârmuirea zilei”!
Mai știi de câte ori

Te-am pândit,
Din balconul casei,
Crezând că sunt prima
Care te vede răsărind?
Erai pus pe joacă uneori!
Te furișai strălucind
Puțin câte puțin,
Printre frunzele pomilor;
Să mă vezi, iarăși, bătând din palme,
De bucurie că ai venit pe la mine!
Razele tale blânde și calde mă
mângâiau,
Soarele meu drag,
Dăruie Lumii, de Tatăl Ceresc!

Comuniune

Dinspre Pământ se aud bătăile
inimilor
Caznă existențială măsurată
În secunde ritmate
Insistență la porțile vieții
O singură dată se trage zăvorul
Cheia o are PreaȘtiutul Nevăzut

Dinspre Cer se aude liniștea
Poruncile au fost date demult
Eterna Privire Albastră
Veghează pretutindeni
Fără hodină

→ Continuare din pag. 26

1. Întru 'neapărat era.
2. Acesta era dintru 'nceput la Dumnezeu;
3. toate printr 'Însul s'au făcut din ceea ce se face.
4. Viața era într 'Însul, și viața era lumina oamenilor;
5. și lumina întru întuneric luminează și întuneric nu

a cuprins-o.

Traducerea lui Dimitrie Cornilescu:

1. La început era Cuvântul, și Cuvântul era cu Dumnezeu, și Cuvântul era Dumnezeu.
2. El era la început cu Dumnezeu.
3. Toate lucrurile au fost făcute prin El; și nimic din ce a fost făcut, na fost făcut fără El.
4. În El era viața, și viața era lumina oamenilor.
5. Lumina luminează în întuneric, și întunericul na biruit-o.

Iată cum versifică poetul Ioan Ciorca Capit. 1, versetele 1-5 din Sf. Apostol Ioan:

1. Na fost nici cerul, nici pământul,/ Ci, la-nceput, a fost Cuvântul./ Acest Cuvânt a fost, mereu,/ Alătura cu Dumnezeu:/ Și Dumnezeu, deci chiar Prea Sfântul,/ Sa dovedit a fi Cuvântul.
2. Pe Dumnezeu, neconținut –/ De la-nceput - El L-a-nsoțit.
3. Tot ceea ce a fost creat,/ Numai prin El a fost durat;/ Nimic, din ce sa pomenit,/ Fără de El, nu sa zidit.
4. Măsura Lui, de viață-i plină,/ Iar ea-i a omului lumină.
5. Lumina-n beznă strălucește,/ Iar bezna nu o biruiește.

Am oferit aceste câteva exemple pentru a putea înțelege mecanismul de lucru al autorului a cărui transcriere poetică este mai de grabă analitică decât sintetică, ceea ce vine în avantajul cititorului. Dacă cineva își pune întrebarea ce ar folosi să avem o Biblie

versificată, răspunsul s-ar oferi simplu: versificări întotdeauna au ajutat memorizarea textului mult mai ușor și mai rapid decât în termen, fapt incontestabil și întărit de declarațiile tuturor actorilor care au experimentat acest adevăr ori de câte ori au avut de interpretat roluri versificate.

Presupunând că, alături de o Biblie clasică, fiecare am avea și această traducere în versuri, alternând textele pe care le citim, am căpătat dintr-o dată fără a percepe în stereo a comunicărilor urmărite. Desigur, eu nu am citit toată această măreață lucrare cu filă, deoarece orice Biblie nu trebuie citită ca un roman, chiar dacă autorul declară că o vede mai mult ca o operă literară decât religioasă. Ea poate fi studiată, pe sărite, în funcții de versetele și capitolele care ne interesează la un moment dat, dar ceea ce am citit până acum, oriunde am deschis aceste captivante pagini, ma încântat pe deplin. În primul rând, am simțit că într-o lucrare este o incontestabilă și ambițioasă încercare de a muta uriașul fluviu biblic al Vechiului și Noului Testament de pe țărmurile sfinte ale străvechii Palestine pe luminoasele noastre plaiuri mioritice... A fost o ambiție auctorială uriașă care, fericire.

Nu pot încheia această succintă și modestă prezentare a unei Opera Magna fără să-l felicit călduros pe distinsul autor, atât în numele meu cât și în multor români care, cu toții, ar dori mult să aibă în mâini lor o așa măreață lucrare inedită. Numai că, pentru a se putea împlini acest nobil deziderat, autoritățile responsabile cu viața culturală a acestor țări trebuie să se implice practic în posibilitatea de a se finanța editarea Biblii române versificate în tiraj care să o scoată din anonimat, impulsând-o să ajungă cât mai mult mai curând în Cartea Mondială a Recordurilor, după cum merită cu prisosință.

"Execuție" și monolog "bifurcat"

Ion PACHIA-TATOMIRESCU

În vreme ce face al 88-lea „ocol al Soarelui”, reprezentantul de seamă al **Generației Resurecției și a Paradoxismului / The Generation of the Resurrection and the**

Paradoxism (generație de are drept „nucleu” promoția de aur a celor născuți în anul 1933 : Ion **Băieșu** / 2 ianuarie 1933, Anghel **Dumbrăveanu** / 21 noiembrie 1933, Grigore **Hagiu** / 27 septembrie 1933, Eugen **Simion** / 25 mai 1933, Nichita **Stănescu** / 31 martie 1933, Romulus **Vulpescu** / 5 aprilie 1933, Horia **Zilieru** / 21 mai 1933 ș. a.), d-l prof. univ. dr. Florea **Firan** (n. 4 octombrie 1933) impresionează **Distinsul Receptor** de Cultură / Literatură din întreaga Românie a anului 2021, ori chiar din întregul spațiu spiritual valahofon de pe planeta noastră aflată sub „măștile anti-Covid-19”, nu numai prin „enciclopedism cantemirian”, ci și prin admirabila organizare, prin inconfundabil-memorabila strategie a dezbaterilor de la Craiova, de sub genericul **Presa culturală între tradiție și reformare**, evident, în cadrul generos al **Colocviilor „Scrisul Românesc”, ediția a XVI-a**, din toamna acestui an : «Pornim de la considerentul că fără o presă culturală puternică și valoroasă, ancorată pe realitățile vieții sociale, politice și culturale, nu se poate vorbi de o cultură modernă și de o adevărată viață culturală. Rolul principal al presei este cel informativ, dar presa culturală are și un mare rol formativ privind limba, istoria, identitatea națională, valori civice, culturale și artistice [...]. Prima gazetă, intitulată **Noutățile din Anvers**, a apărut în Olanda, în 1605, la început fiind un fel de buletin comercial care conținea comentarii socio-politice și știri externe [...]» (Florea **Firan**, **Presa culturală între tradiție și reformare**, în mensualul **Scrisul Românesc**, ISSN 1583-9125, Craiova, anul al XIX-lea, nr.11 / 219, noiembrie, 2021, p. 1 ; **infra**, sigla : **FirP**).

Distinsul Receptor (siglă, **infra** : **D. R.**) : Domnul prof. univ. dr. Fl. **Firan** precizează în studiul din care ați citat (**supra**) și faptul că primul periodic în limba

noastră pelasgă > valahă (dacoromână) este **Fama Lipschii pentru Dacia** și a apărut săptămânal, la Leipzig-Germania, între 19 mai și 30 noiembrie 1827, grație boierului din Pelasgime > Valahime, Dinicu **Golescu** (1777 – 1830), și, deopotrivă, grație celor doi tineri compatrioți, I. M. C. **Rosetti** și **Anastasia Lascăr**, aflați pe-atunci în Saxonia / Germania ca studenți mediciști.

Ion Pachia-Tatomirescu (siglă, **infra** : **I. P.-T.**) : Văd că ai citit cu atenție deosebită studiul **firanian**, unde, în complementaritatea celor semnalate mai sus (și în kogălniceanianul spirit pașoptist de peste „o duzină de ani și două luni”, întâlnit în revista „Dacia Literară”), se mai precizează și câteva puncte de articol-program al efemerului periodic : «În **Înștiințare**, I. M. C. **Rosetti** își exprima încrederea „în progres, în emanciparea neamului prin educație și cultură, precum și dragostea pentru patrie și popor” ; în nr. 3 al publicației, redactorii propun un proiect de reformă a ortografiei românești și recomandă alfabetul latin...» (**FirP**, 2).

D. R. : Cu / fără „circuit în veac”, și acest articol-program e valabil pentru „o eternitate de anotimpuri” : **emanciparea Neamului Pelasg > Valah (Dacoromân), progres, dragoste de Dacie-Patrie** (nicidecum de vreo „dan-alexo-dacopatie” !), **dragoste de propriul Popor Pelasg > Valah etc.**; și mai îngăduiți-mi, Maestre, să constat că și pe segmentul **temporal 1827 – 1840, toponimul Dacia, desemnându-ne multimilenara Patrie, persista în conștiința Pelasgimii > Valahimii de peste 1721 de ani, în ciuda ordinului dat de împăratul Traian** (53 – 117 d. H.), acela „**de a fi rasă – de pe hărți, de pe întreaga față a pământului – această țară a nemuritorilor noștri strămoși-eroi**”, desigur, dincoace de „încheierea” celui de-al doilea război purtat împotriva regelui Decebal (87 – 106), în vara anului 106 d. H., la căderea capitalei, Sarmisegetusa, în cângile / chingile Imperiului Roman... Și, mai ales, persista (la Leipzig, Iași etc.) **Dacia** din memoria Pelasgimii > Valahimii cu **știința cogaionică de a produce nemuritori**, în ciuda faptului că și în secolul al XIX-lea, ca și astăzi, se afla – „sfârțecată” – între roțile dințate ale celor trei euro-imperii, „îmbinate” (evmezic, „fără măști”, acum „sub măști”) la Carpați / Dunăre...

I. P.-T. : Tocmai în astfel de puncte de articol-program se vede **vigoarea, temeinicia, tradiția presei culturale, reformate și reformatoare întru înnobilare și afirmare de conștiință națională** ; și aici trebuie să ne reamintim ce spunea Tudor **Arghezi** (1880 – 1967), „testamentar”, în orizontul anului 1965 : **cu cât ești – ca „ens / ins de geniu”, ori ca popor – mai profund-național, cu atât ești mai universal...!**

D. R. : Vectorizată pe acest filon aurifer al presei din mai tot spațiul spiritual al Pelasgimii > Valahimii contemporane se relevă și mai vechea Dvs. lucrare, **Pagini de istorie literară valahă de mâine**, vol. IV (Timișoara, Waldpress, ISBN 978-606-614-091-1 /

ISBN 978-606-614-168-0, 2018), chiar în macrosecțiunea **Pagini pentru un „Dicționar al presei valahe de mâine”** (pp. 281 – 679), unde cercetați „micromonografic” zeci de periodice (inclusiv „Scrisul Românesc” din Bănie) : **Actualitatea irl[andeză], Agero, Albina românească, Anuarul de martie, Apă vie, Apoziția, Arca, Armonii Culturale, Așii Români, Banchetul, Berzobis, Cafeneaua literară, Caietele Dacoromâniei, Caietele / Les Cahiers / Notebooks „Tristan Tzara”, Carmina Balcanica, dar și Cenaclul de la Păltiniș, Cenăzeanul, Cetatea culturală, Climate literare, Clio, Comterra, Constelații diamantine, Contraatac, Convergențe Românești – Romanian Convergences – Convergences Roumaines – Rumänische Konvergenzen, Convorbiri literare, Cugetul, Dacoromânia, Destine Literare, Dreptul la timp, Familia (din Petrovăsâla-Serbia), Flacăra, Gândirea, Getica, Haiku, Jurnal liber, Lamura, Libertatea, Limba română, Luceafărul, Lumina, Lumină Lină / Gracious Light, Luptătorul bănățean, Millennium, Miorița, Miorița USA, Mozaicul, Neamul Românesc Literar, Negru pe alb, Noua Provincia Corvina, Noul Literator, Oglinda literară, Orient Latin, Orion, Orizont, Poezia, Radix, Ramuri, Regatul Cuvântului, Renașterea bănățeană, Renașterea Daciei, Renașterea Libertății, Revista română de istorie a presei, România literară, Rostirea Românească, Sæculum, Scara, Scrisul Românesc, Sfârșit de mileniu, Steaua, Symposium, Tibiscus, Tim’ 17, Transilvania, Țara Mehedințiului, Vatra veche, Viața Românească, Zborlu a nostru / Unser Wort și Zodii în cumpănă.**

I. P.-T. : Văd că le-ai inventariat pe toate ; dar abordarea noastră de-aici nu este exhaustivă, simțindu-se, poate, în primul rând, absența unor periodice de-s mereu „reînviat” prin anotimpuri efervescent-culturale ale Valahimii ca **Dacia literară, Familia** etc., ori, în secundul rând, cum altele, tot așa de importante „pe la anii lor de apogeu” : **Argeș, Cronica, Tomis, Tribuna** etc., spre a nu mai aminti ziarele cu nenumărate pagini închinatelor artelor : **Curierul Românesc, România Liberă, Scânteia** etc.

D. R. : Maestre, am observat că la fiecare periodic (din „dicționarul” Dvs. amintit mai sus) ați evidențiat frumoase „articole-program” și ați accentuat, la mai toate, „bunele realizări”, subînțelegându-se drept „cale de urmat” ; dar cred că ar fi fost bine și să sancționați / amendați prompt, la un număr notabil dintre aceste periodice, nu numai faptul că au publicat „cu greșeli”, dar și faptul că „parcă programatic / premeditat” au cultivat, între altele, și o absurdă „nonliteratură ucigătoare de catharsis”, ori, cum și mai exact i-ați spus, un aberant **excrementism presar și cărtăresc** – în accepțiunea „de carte”, „de editură”, nicidecum „cărturăresc” –, excrementism (de litere de tipar) de-a sărit prompt din perimetrele revistelor în ogrăzile

editurilor; **sufocând**, poate, pentru o alarmant-indefinită vreme, **rafinatul, bunul public iubitor de literă-lumină tipărită**, format în licee și universități prin deceniile de după anul 1966, „an al lichidării analfabetismului în România”, ori **îndepărtând acest ideal receptor**, cam de prin anii 1990 – 1995, și de „clasicale” – nu de „internetizatele” – chioșcuri ale mass-mediei, și de librării, și de marile / micile biblioteci (inclusiv cele școlare) etc. Maladii ale textului formativ / informativ, beletristic, științifico-tehnic, juridic, publicistic – „autorlăcitate”, „plagiatorită”, „manelism-mită”, „cacofonită”, „pleonasmită” etc. – fac ravagii în mass-media contemporană. Nemaexistând în literatura valahă „mari critici / esteticieni” de talia lui Mihail Kogălniceanu (1817 – 1891), Titu Maiorescu (1840 – 1917), Eugen Lovinescu (1881 – 1946), George Călinescu (1889 – 1965), Tudor Vianu (1897 – 1964), Șerban Cioculescu (1902 – 1988), Vladimir Streinu (1902 – 1970), Adrian Marino (1921 – 2005) ș. a., odată cu „căderea în manelism” a culturii / politicii din România, odată cu ivirea feodelor universitare și a fabricilor de diplome de licență în mai toate domeniile, a uzinelor de doctoranzi etc., și-au făcut apariția și „feude mass-media”, „reviste / ziare de găști, de partide politice, de triburi-media” etc. Maestre, nu vi se par imperioase o **ecografie** și o veridică **deontologie** în domeniul literelor din „Dacia noastră cea de toate eternitățile”...?!?

I. P.-T. : **Eu** – cel aflat la încheierea celui de-al 75-lea ocol al Soarelui”, cel de mai poate purta pe umeri o „mitralieră de cuvinte de cobalt”, „cel de mai poate suplini o academie, ori un institut” –, desigur, **nu amputarea / investitura de a substitui nici toate academiile din spațiul spiritual valahofon, nici măcar vreun Institut Cultural Român** din cele ce s-au roit pe planetă în ultimele trei decenii, **nici institute lingvistice, nici facultăți de filologie, de teologie** etc. Și nu înțeleg de ce mă confunzi în acest debut de pandemică iarnă 2021 – 2022 cu droaia de „personalități decedente” din România de după Revoluția Valahă Anticomunistă din Decembrie 1989, ba chiar cu mulțimea de instituții (inclusiv cea parlamentară) din „statul nostru paralel / zigzagat”, de nu respectă **Constituția**, de nu aplică prompt legile clare din **Codul civil / penal, din Dreptul internațional** etc., încurajând astfel apariția **corupției** cancerigen-cuprinzătoare de sisteme – de sănătate, de învățământ, de justiție etc. –, făcând să prolifereze „mafiile” și cele de sub „prefixoidul neo-” – neofascismul / neohitlerismul, neostalinismul (neopaukerismul / neoproletcultismul), neomarxismul etc. –, ori scursorile imperiilor ivite cum „ciupercile după ploaie”, hoardele „aruncătoare cu noroi, cu pietre”, în tot ceea ce s-a realizat mai valoros-național / universal din toate domeniile artelor și științelor vlăstărite multimilenar în spațiul spiritual valahofon.

DEZVELIREA ISTORIEI, LA MALMAISON, ALĂTURI DE GENERALUL RADU THEODORU

Magdalena ALBU

Bucureștiul are nenumărate locuri definite de o încărcătură istorică deosebită, aparte, locuri pe lângă care oamenii trec zilnic, nebănuindu-le, însă, niciun moment adevărata lor poveste. Un astfel de loc este și Malmaison-ul de pe Calea Plevnei, din imediata apropiere a Spitalului Universitar de Urgență Militar Central „Dr. CAROL DAVILA” și a Gării de Nord, fosta Cazarmă de cavalerie „Sf. Gheorghe” de pe vremea luminatului domnitor GHEORGHE DIMITRIE BIBESCU (1842-1848), dar și închisoare de tranzit a Capitalei, vreme de aproape trei decenii, în vremea postbelică, iar, din anul 1977 și până în prezent, sediu al Institutului de Proiectări Chimice și Petrochimice (IPROCHIM).

Malmaison-ul, așa cum i-a rămas denumirea de pe timpul domniei Colonelului ALEXANDRU IOAN CUZA, are o istorie grea, complexă, care se întinde pe aproape două secole de existență a clădirii fondate, la finele primei jumătăți a secolului al XIX-lea, de către primul reformator al Armatei Române - domnitorul Țării Românești GHEORGHE DIMITRIE BIBESCU, în timpul căruia s-a ridicat, printre altele, clădirea Teatrului Național din București, Grădina publică Cișmigiu, Cazarma de cavalerie „Sf. Gheorghe”, precum și prima instituție de învățământ militar superior național - Școala Ostășească de ofițeri -, care a luat ființă pe data de 13 iunie 1847, fiind deschisă, în același an, la 9 septembrie.

De asemeni, tot în Malmaison, carceră de triaj a Securității comuniste începând cu anul 1946, și-a început parcursul propriei biografii a durerii Eroul-aviator al celui de-Al Doilea Război Mondial și deținut politic TUDOR GRECEANU, instructorul de zbor al Generalului-maior de aviație RADU THEODORU.

Astfel, pe 26 octombrie a.c., la Malmaison, de la ora 11,00, împreună cu actuala conducere a IPROCHIM și cu Dl General-maior de aviație, scriitor, om de cultură și veteran de război RADU THEODORU, care mi-a făcut

onoarea să fie prezent la emoționanta manifestare „MALMAISON - ISTORIE CĂTRE ISTORIE...”, creată, organizată și susținută de mine integral, a avut loc, cu respectarea normelor pandemice în vigoare, la zi de sărbătoare a unuia dintre marii sfinți militari ai creștinătății - Sf.M.Mc. Dimitrie, Izvorătorul de Mir și patron al armatelor -, dezvelirea unei plăci omagiale, care atestă faptul că, în clădirea fostei Cazarme de cavalerie „Sf. Gheorghe”, a funcționat cea dintâi instituție de învățământ militar superior românesc, începând cu data de 9 septembrie 1847, un moment deosebit de important în istoria Armatei Române, Malmaison-ul reprezentând, practic, primul reper în funcție de care își sărbătorește, anual, existența prestigioasa Academie a Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” din Sibiu.

În aceeași zi, la Malmaison, a răsunat, pentru prima dată lângă aceste ziduri ale durerii, o slujbă ortodoxă, oficiată de un preot militar, Neacșu Dragoș, de la Componenta Operațională Aeriană, în memoria Eroul-aviator martir TUDOR GRECEANU, de la a cărui naștere se vor împlini, în primăvara lui 2022, exact 105 ani. Momentul a fost cu atât mai încărcat de emoție și de lacrimi cu cât, la această comemorare, i-am înmănat, pe drapelul României, Dlui General-maior de aviație RADU THEODORU, fostul elev de zbor al unuia dintre cei mai buni piloți de vânatoare din lume din Al Doilea Război Mondial - TUDOR GRECEANU -, portretul înrâmat al acestuia. O conexiune singulară, peste timp, la nivel spiritual, între fostul profesor și ucenicul său de atunci, două repere de bază ale Aviației românești...

Manifestarea istorico-religioasă „MALMAISON - ISTORIE CĂTRE ISTORIE...” s-a dorit a fi o formă de respect a prezentului față de trecut și de intersectare simbolică a celor două componente temporale anterior menționate, dorind să marcheze, ca un preambul plin de semnificații, atât istoria Armatei Române, prin cei 175 de ani de învățământ superior militar românesc, care se vor împlini în anul 2022, și activitatea de un secol pe care această instituție fundamentală a Statului a desfășurat-o în fosta Cazarmă „Sf. Gheorghe”, ridicată de domnitorul GHEORGHE DIMITRIE BIBESCU, cât și cei 45 de ani de activitate a Institutului de Proiectări Chimice și Petrochimice în sediul Malmaison, de asemeni, 105 ani de la nașterea Eroul-aviator, fost deținut politic, printre alte carcere ale sistemului penitenciar comunist, și în Malmaison - TUDOR GRECEANU.

→ Continuare în pag. 31

UGU-Note de lectură

Emilia DĂNESCU

La Editura Tracus Arte a apărut recent romanul UGU de Mihai Antonescu. Este cea de a douăzeci și patra carte a autorului, numără 700 de pagini, structurate în opt capitole denumite „cărți”, fiecare conținând câte cinci subcapitole.

Romanul UGU, deși este construit pe scheletul unui timp istoric deosebit de tulburat din România anilor 1916-1977, conține multă ficțiune, zeci de personaje, unele reale, altele inventate de autor ori cu nume schimbate față de cele adevărate. În urma unei serioase documentări, atât din domeniul literar și jurnalistic, cât și prin călătorii la fața locului, desfășurate pe parcursul a câțiva ani, autorul ne introduce în viața tumultuoasă a Bucureștiului interbelic cu mahalale, stabilimente, scriitorime, politicieni, regalitate și război. Ori ne poartă alături de personajul principal, Eugen Alimănescu, temutul justițiar, întemeietorul Brigăzii Fulger, atât prin Slatina natală, cât și prin locurile unde l-a dus destinul, de la Drăgășani la Orșova, de la București pe Valea Prahovei sau în Dobrogea, ori de la Ocnele Mari la Canalul Dunăre-Marea Neagră. UGU este de fapt o „povestire din povestire”, este povestea „îngerului înveșmântat” în cămașa justițiarului de conjunctură.

→ Continuare din pag. 30

Cu acest prilej deosebit, conducerii institutului, i-a fost înmănată placheta și diploma Academiei Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” din Sibiu, de către Prorectorul pe învățământ al acestei instituții - Col. Conf. Univ. Dr. LUCIAN ISPAS, care ne-a făcut onoarea de a participa, alături de Dl General RADU THEODORU, reprezentanți ai Statului Major al Forțelor Aeriene și ai Institutului Național al Patrimoniului, comandori de aviație, cărora le mulțumesc în mod special, la evenimentul de suflet intitulat „MALMAISON - ISTORIE CĂTRE ISTORIE...”.

Citind pagină cu pagină, descoperim măiestria scriitorului Mihai Antonescu și farmecul unui text valoros, care ne ține prinși prin multitudinea acțiunilor și personajelor, descrierea de peisaje pitorești, dialogul spumos, metaforele elevate și multă poezie. Remarcăm în mod special schimbările de registru verbal, precum și folosirea argoului bucureștean al vremurilor. Deși de mare întindere, romanul UGU are darul de a nu plictisi. Ba, dimpotrivă!

Beneficiind de o lansare deosebită la Festivalul Strada de C'Arte, prezidată de personalități precum domnul Ioan Cristescu, directorul general al Muzeului Național al Literaturii Române și Horia Gârbea, președintele Filialei București-Poezie a Uniunii Scriitorilor din România, romanul UGU a plecat spre cititori. Îi dorim mult succes, iar autorului Mihai Antonescu îi urăm încă o dată „La mulți ani, frumoși și sănătoși!”, având în vedere că în anul apariției romanului, 2021, a sărbătorit o frumoasă vârstă cu schimbare de prefix.

Prin acest marcaj simbolic, de recunoaștere și dezvelire concretă a istoriei, datoria prezentului față de trecut a fost îndeplinită așa cum se cuvine, urmând ca înscrierea Malmaison-ului, grație registrelor istorice multiple pe care le-a jucat de-a lungul timpului, în categoria reperelor monumentale de pe cuprinsul țării noastre și al Bucureștiului, să fie realizată cât mai rapid, ca o legitimare de facto a tuturor rolurilor deosebit de semnificative, pe care fosta Cazarmă de cavalerie „Sf. Gheorghe” le-a avut, vreme de aproape două secole, atât în istoria militară, cât și în sistemul penitenciar ori în domeniul chimiei și petrochimiei românești și globale.

UN EXPERIMENT DANTESC (I)

Theodor CODREANU

Temeiuri homerice și dantești.

Pe „șaptezecistul” Florea Turiac (n. 5 iunie 1943, com. Izvoarele, jud. Olt) l-am cunoscut superficial/sporadic din presa de provincie („Dâmbovița”, „Argeș”, „Târgoviște”, „Ramuri”, „Climate literare”, „Litere”, „Amurg sentimental”, „Tecuciul cultural-artistic”, dar și din „Viața Basarabiei” și alte publicații). Amănunte despre viața lui literară am găsit lecturând și recenzând monumentalul volum colectiv realizat de George D. Piteș, Antologia „Litere”(426 de poeți în 20 de ani), prefațat de Mihai Stan la Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2020, 855 de pagini. Iată însă că același Mihai Stan îmi trimite o carte și mai surprinzătoare, de data aceasta un volum de autor: Florea Turiac, Rapsodia divinei armonii (poem), Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2020, 633 de pagini, cu un studiu introductiv de 58 de pagini, semnat de George Toma Veseliu, Florea Turiac. Sinele poetic, particula primară a matricei divine.

Preocupările literare ale autorului târgoviștean datează de la începutul anilor '60, pentru ca debutul în presă să se producă în 1968, în ziarul „Dâmbovița”, dar, ca numeroși alți confracți, va debuta editorial după 1989, în cazul său cu volumul Con de lumină (Târgoviște, 1993, Editura Macarie, prefață de Gheorghe Tomozei, poetul demult consacrat, din „generația '60”). Falsele departajări pe generații nu se potrivesc nici în cazul lui Florea Turiac, deși se pot depista elemente ale „complexelor de cultură” specifice unor varii epoci, să zicem, poeziei gnomică și eticiste, tradiționalismului creștin medieval, clasicismului și romantismului trecute prin rigoarea/răceala „bronzului baroc” (cum îl cataloghează prefațatorul) al formelor fixe, cu ecou în parnasianism, pentru ca afinitatea, mărturisită ferm, cu modelul dantesc să-i permită lui George Toma Veseliu să invoce fragmentarismul și moda simulacrelor postmoderniste. Oricum, pentru o radiografiere a etapelor parcurse de poet vor trebui străbătute și celelalte volume de după debut până la versiunea ultimă a Rapsodiei divinei armonii .

Într-o notă de la pagina 627, poetul atenționează că insolita lui operă a trecut prin trei etape, variante: cânturile I-XV au fost definitivitate în septembrie 2018, XVI-LXXIII, între mai și septembrie 2019, incluzând în ansamblu și versurile din Rapsodia naturii (august, 2011 – mai, 2012). În total, cele 73 de cânturi

reueșc să se supună principiului simfonic bizantin, șapte și trei fiind simboluri ale creației divine trinitare. La nivel prozodic, modelul dantesc este conservat în terțină și în jocul contrapunctic al rimelor, pentru ca în structura interioară, cvasiontologică, autorul să nu abandoneze cele trei urcușuri/încercări ființiale din arhitectura Divinei comedii: Infernul, Purgatoriul, Paradisul, riscând să treacă, din postura de creștin ortodox, în „erezia” poetică a lui Dante. Influența divinului florentin în literatura română survine, îndeobște, în secolele al XIX-lea și al XX-lea, când se și produc primele tălmăciri românești, cea mai cunoscută, realizată integral, fiind a lui George Coșbuc (1902-1911), exemplară prin poeticitate, succedată, după bune decenii, de a poetului George Buznea Infernul (1975) și Purgatoriul (1978), versiuni care urmează o „echivalare în spirit dantesc a secvențelor intraductibile”, apreciate de Alexandru Balaci, Șerban Cioculescu, Edgar Papu, Dan Grigorescu, Nicolae Manolescu ș.a. Vizionarismul lui Heliade, dar și cel eminescian, atestă urme dantești, autorul Lucefărului năzuind a concura frumusețea „cea vrednică de Dante”, dar nu cu simulacre retorice, epigonice: „Cu flori stereotipe, cu raze, diamante,/ Nu pot să scriu frumuseța cea vrednică de Dante” (Icoană și privaz).

Între contemporanii noștri, Dante devine un ferment creator în opera lui Viorel Dinescu, culminând cu această monumentală realizare a lui Florea Turiac. Aparent, ne-am afla în plin canon al simulacrelor postmoderniste, dar George Toma Veseliu face bine că nu insistă pe această cale, fiindcă viziunea poetică a autorului târgoviștean este una transmodernă, decriptabilă cu noua metodă hermeneutică a transdisciplinarității (Basarab Nicolescu). Altminteri nimic mai contrastant între jocul simulacrelor și universul stilistic și ideatic al Rapsodiei divinei armonii, care descinde, mai degrabă, din armonia eminesciană decât din paradigma haosmosului postmodern.

Dincolo de atenta și complexa analiză a prefațatorului, care insistă pe viziunea unei impresionante epopei lirice a Sinelui uman-poetic, ridicat la nivel onto-teologic (dar și ontoestetic, aș zice), Sine „înfrigorat, dezghețat prin ardoarea rugăciunii” (p. 10), partea originală a contextualizării operei lui Florea Turiac mi se pare a fi includerea în fenomenul durabil declanșat de apariția „Școlii de la Târgoviște”. Admirabila

grupare scriitoricească de azi din orașul lui Mircea Horia Simionescu a extins, cu numeroase argumente și cărți, conceptul consacrat de istoriile literare postbelice, George Toma Veseliu vorbind despre „Școala literară și artistică de la Târgoviște” și de continuatorii ei, dincolo de nucleul inițial al celor trei fondatori: Radu Petrescu, Mircea Horia Simionescu și Costache Olăreanu, număr crescut la șapte cu Tudor Țopa, Alexandru George, Barbu Cioculescu, Petru Creția, apoi extins la Societatea Scriitorilor Târgovișteni și chiar dincolo de ea, unitatea culturală realizându-se cu instrumentele instituțional-culturale adiacente – revista „Litere” și Editura Bibliotheca. Pentru a evita confuziile izvorâte din orgoliile localismului creator, George Toma Veseliu coboară imediat în temeiurile ontoestetice ale nucleului „Școlii de la Târgoviște”, oprindu-se la al Șaptelea Simpozion dedicat lui Petru Creția, „unul dintre cei șapte literați ai Școlii Literare și artistice de la Târgoviște” (p.19). Sunt vizate două eseuri ale lui Creția: Luminile și umbrele sufletului (1995) și Catedrala de lumini (1997). Astfel, sunt surprinse punți care motivează afinitățile matriceale dintre poemul simfonic al lui Florea Turiac și spiritul „Școlii literare și artistice de la Târgoviște”. Principalul merit al incursiunii prefațatorului în doctrina ontoestetică a lui Petru Creția vine de acolo că se recunoaște, indirect, prin ce se diferențiază Rapsodia divinei armonii de simulacrele postmoderniste. Se poate recurge și la distincția puternică a unui scriitor-matematician de anvergura lui Constantin Virgil Negoită, între postmodernismul modern (ca rescriere a modernismului, aflat la modă prin școala lui François Lyotard et comp., iar în România prin optzeciștii sudici, avându-l ca lider pe Mircea Cărtărescu) și postmodernismul premodern (care duce la transmodern, ca rescriere a premodernității, de găsit la postmodernii nordici ai Moldovei și Transilvaniei), încât ajungem la teza lui Antoine Compagnon că adevărații moderni sunt „antimodernii”, încât ajungem la intuiția genială și a lui Baudelaire. În context, târgoviștenii se dovedesc „sintetizatori”, întârziați, debutând târziu, la începutul anilor '70, lipsiți de aura novatorilor proletcultiști, noii „profeți ai viitorului”, răsfățați ai sociologiei succesului, ca să folosească sintagma din titlul unei cărți semnate de Mihai Ralea în colaborare cu T. Hariton (1962), publicată în plin proletcultism. Târgoviștenii construiesc temeinic, pornind de la antici (Homer și tragicii greci), de la Dante și Shakespeare, ca și Eminescu, cel care îl avertiza pe Maiorescu în ziua de 28 iunie 1883, că va reînvia arta antică. O reînviase prin capodopere ca Odă (în metru antic) și Luceafărul, întorcându-se și la Dante și Shakespeare, la modul profund canonic și creator.

George Toma Veseliu observă că Petru Creția, comparativ cu alți mari comparațiști ai vremii, interpreți ai anticilor și ai lui Dante (Tudor Vianu, G. Călinescu, Zoe Dumitrescu-Bușulenga, Edgar Papu sau Nina Façon), a

mutat obiectul criticii sale „dinspre analitic spre creație” (p. 21), urmând creativitatea eminesciană, moment al propriului spirit eminescologic, ar fi de adăugat. Fără, probabil, să fi fost la curent cu doctrina Creației acestui „târgoviștean prin adopție”, care a fost Petru Creția, Florea Turiac a mers pe o cale asemănătoare, reinterpretându-l pe Dante în paradigma a ceea ce florentinul și-a prezentat Divina Comedia ca propriul său Nou Testament. Mutația de la analitic la creație este surprinsă de Petru Creția și la precursorul canonului occidental, Homer, eseul crețian căpătând „o individualitate aparte, fiindcă folosind de pildă Iliada lui Homer ca obiect al meditației, prin forța de expresie a narației critice, analiticul s-a structurat deja într-un discurs epic cu personaje coborâte din zona mitologică și puse să dezvăluie secvența de viață ce fac trimitere în timp și venind din istoria celor două mii de ani și mai bine. Ahile nu este ceea ce se crede a fi un erou mitic, ci un războinic care conduce hoarde de tâlhari ce fură vite, bunuri și femei din văile și câmpiile Troiei” (Veseliu, p. 19-20). Prefațatorul identifică metamorfoze similare și-n ce-l privește pe Dante, atât la Petru Creția, cât și la Florea Turiac. Fenomenul rescrierii arhetipurilor mitice putea fi coroborat cu doctrina altui târgoviștean de azi, Corin Braga, cea privitoare la arhetipuri și anarhetipuri, tensiunea dinamică a contradictoriului dintre acestea insinuându-se și-n creativitatea lui Florea Turiac. Mai mult de atât, nu este o simplă întâmplare că acest vizionarism infrahomeric este ridicat de unul dintre cei trei stâlpi de susținere ai „Școlii de la Târgoviște”, Radu Petrescu, la ceea ce el a numit „meteorologia lecturii” tot pe eposul Iliadei. La rândul-i, Costache Olăreanu era fascinat de ceea ce numea „catalogul corăbiilor” din Iliada. „Obsesia” dicționarelor fictive la Mircea Horia Simionescu duce tot către astfel de „cataloge”. În fine, să mai adaug setea de lecturi din varii domenii a lui Florea Turiac, subliniată de prefațator, spre a-și ridica schelăria Rapsodiei divinei armonii în contra avalanșei anarhetipurilor, armonie estetică fundată științific, filosofic, etic și teologic pe boaba spumii eminesciene pe care modernii o vor numi cu totul eronat Marea Explozie, terminologie preluată și de Florea Turiac (dar nu și de Eminescu!), căruia i-a scăpat argumentul imbatabil din studiul lui Corneliu Berbente, Lumină, Univers, Gravitație, publicat de Mihai Stan în „Litere” (februarie – decembrie 2020). Berbente, sesizează George Toma Veseliu, nu a negat ipoteza Big Bang, ci eroarea numirii ei, dat fiind că sunetul nu se propagă în vid, încât tot Geneza biblică are dreptate atunci când spune că Logosul creator (La început a fost Cuvântul...) nu poate fi despărțit de enigma enigmelor, tăcerea divină. O argumentează și unul dintre cei mai străluciți teologi și filosofi contemporani, George Remete, citat, altminteri, de George Toma Veseliu.

Va urma

RĂMÂNE CUM AM STABILIT !?

Vavila POPOVICI

„Orgoliul este beția puterii care te face să-ți pierzi capul.” – Victor Hugo

Dicționarul definește Orgoliul ca fiind „păreră foarte bună, adesea exagerată și nejustificată, despre sine însuși, despre valoarea și importanța sa socială”.

Orgoliul se află în noi ca o forță a răului. El stă undeva ascuns în sufletul nostru și deabia așteaptă să i se deschidă o ușiță prin care să poată ieși afară. Iubirea îl încurcă, nu-i dă voie să iasă, fiindcă iubirea nu recunoaște orgoliul și ura.

Romanciera engleză Jane Austen care a trăit în perioada romantică pre-vectoriană, a avut o viziune realistă a vieții interioare a femeilor, și a scris unul dintre cele mai celebre romane „Mândrie și prejudecată”, publicat în 1813, în care afirma că „orgoliul ține de impresia pe care am dori s-o creem în jurul nostru”.

Orgoliu este distrugător, doar uneori poate fi creator. „Orgoliul profesional este singurul care este creator și care poate fi, din punct de vedere moral, justificat”, spunea romancierul român Marin Preda (1922-1980), panseul lui vizând mai ales artiștii. El a simțit imboldul muncii, al scrierii, determinat de starea unui orgoliu bazat pe simțirea sa, cum că poate înțelege mai bine ce e viața din jurul său și că o poate reda în scris, mai bine decât alții, fricoșii regimului, duplicitarii regimului sau proștii care nu înțelegeau de ce se trăiește prost în socialismul/comunismul zilelor de atunci. Dar, acest orgoliu este aplicabil și altor profesii.

Orgoliosul vrea ca întotdeauna dreptatea să fie de partea lui, el să fie în toate câștigător. În final, orgoliosul pierde întotdeauna. Orgoliul s-a dovedit a fi cea mai mare nenorocire a umanității. El stă la baza tulburărilor din viața socială, a rivalității între popoare, a războaielor, alimentează ambiția de putere, împietrește inimile, alungă iubirea din sufletele oamenilor.

De obicei oamenii orgolioși trebuie să-și justifice orgoliul și de cele mai multe ori sunt nevoiți să inventeze ceva, să falsifice sau să mintă. Din această cauză trebuie cercetată sursa orgoliului, atâta timp cât orgoliosul o ascunde, derutează și minte pentru a-i duce pe ceilalți în eroare.

Înrudită îndeaproape cu răutarea, orgoliul mai poare avea și alte rude precum prostia, egoismul și ignoranța. În primul rând – cu prostia, pentru că un orgoliu nelimitat vine dintr-o rațiune limitată și devine paroxismul egoismului. Apoi – lipsa de documentare sau de înțelegere a situației (superficialitatea).

Oamenii orgolioși devin dezumanizați când trec la acțiune. Da, orgoliul dezumanizează ființa, îl îndepărtează pe individ de ceilalți oameni. E greu de înlănțuit un orgolios, însă anumite stări interioare o pot face mai ușor. Mă gândesc la revenirea individului la adevărata credință care-i poate dirija pașii, acțiunile spre bine, cele zece porunci Dumnezeuști (Decalogul) luminându-i mintea, ultimele porunci (pe care le amintesc) fiind: 6 – Să nu ucizi; 8 – Să nu furi; 9 – Să nu mărturizești strâmb împotriva aproapelui; 10 – Să nu poftesti nimic ce este al aproapelui tău.

Mai amintesc spusesele cinicului scriitor francez – Voltaire: „Când ne e teamă, orice orgoliu se umanizează”. Teama poate topi orgoliul, fiind o stare care dovedește că încă simțim nevoia de legături umane și încă există motivație de renunțare, spre binele cuiva, a unei țări, a omenirii. Este vorba de acea teamă a singurătății, de izolare a orgoliosului, și nu numai cea determinată de necesitatea sa de izolare, ci și cea la care îl vor supune alții. Dar cel ce găsește arma înfricoșării, pentru a-l determina pe orgolios să renunțe, trebuie să fie cunoștința deplină a situației, curajul și inteligența.

Nu trebuie să permitem altora să ne înjosească, ci să credem cu tărie în ceea ce facem, atunci când simțim că ceea ce facem este bine pentru noi, dar și pentru cei de lângă noi. De multe ori răspunsul dat umilinței trebuie să fie ambiționarea, acea formă a ei care ne este benefică, fără însă a deveni trufie, fiindcă trufia orbește spiritul. Când se răspunde cu ambiție – orgoliul profesional – , acțiunea va fi dirijată rațional dar și sentimental, adică însoțită de iubire, și ea poate duce la progresul nostru, dar și al societății.

Orgoliul exagerat poate duce la autodistrugere, când poți fi părăsit de cei din jurul tău, când aceștia te-au dezbrăcat de neputință, prostie, minciună. Pentru a supraviețui în acest caz, renunți la orgoliul tău. Renunți la a te pierde pe tine însuși. Este o renunțare justificată moral.

Dacă orgoliul a fost profesional, în special artistic, suferi enorm, fără ca cei care te-au pus la punct să-și dea seama. Ești învins, ești un om nefericit. Cei care te-au nefericit încep să te ignore. Lipsit de ură, ești invadat de procesele de conștiință: ai învățat acum, când este poate prea târziu, că nu trebuie „să mai sădești pomi acolo unde se știe că pământul nu e fertil”, că semințele pe care vrei să de sădești nu vor da roade în acel pământ. De aceea orgoliile pot fi arareori constructive

→ Continuare în pag. 35

CE SĂ ȘTIM (esu empiric)

Ion Iancu VALE

Se spune că: „Cel care nu știe, și nu știe că nu știe, este un om singur și neputincios, iar cel care știe, și știe că știe, este un om puternic și un învingător”.

Într-o astfel de idee fiecare dintre noi trebuie să marșeze în momentele de cumpănă, dure și complicate, pe care nu doar noi românii le traversăm acum. Căci este necesar să ȘTIM cu toții că întreaga omenire se află în prezent la o răscruce existențială și se confruntă cu o adevărată avalanșă de mutații speciale, de readaptări neprevăzute și de abordarea unor decizii care va crea la nivel Global disfuncții multiple și adânci. Această stare de fapt, prin mecanismele ei complexe și complicate, se va

repercuta și asupra țării și poporului nostru, indiferent că vrem sau nu vrem.

De aceea mulți își pun întrebări firești de genul: de ce s-a ajuns aici?, Cine a generat aceasta situație, pe fărâma noastră de Univers?, Este cumva vinovată ființa umană, de faptul că nu se mai poate auto-determina?, Ne găsim oare sub efectul unor intervenții de natură extraterestră-?, Sau poate pur și simplu, este vorba de vrerea Creatorului prin nepătrunsele Lui căi?

În acest sens „armate” întregi, de pe tot cuprinsul mapamondului, formate din statisticieni, psihologi, analiști, politologi, savanți, filozofi laici și religioși, astrologi, șamani poeți etc. își dau cu presupusul, se zbat să afle cât mai grabnic răspunsuri credibile și să găsească soluții de rezolvare și nu reușesc.

Să sperăm că în cele din urmă Cineva de Undeva, va reuși să o facă, altfel trebuie știut că ceasul pieiri e foarte aproape, fapt ce puțini îl intuiesc.

Din „Onirice” Târgoviște - 2017

→ Continuare din pag. 34

– doar atunci când acestea se confundă cu ambiția de ordin rațional –, sau distructive –, când s-a pornit pe un drum greșit, irațional.

Poți fi mândru fără să fii neapărat și orgolios. Mândria este o caracteristică a firii noastre, pe când orgoliul ține de impresia pe care am dori s-o creem în jurul nostru.

Mândria este un sentiment de demnitate, de încredere în calitățile proprii care creează o senzație de mulțumire, de satisfacție, de plăcere și de bucurie. Sentiment de mulțumire cauzat de un succes, de o reușită, de o victorie, chiar și de o speranță. Se deosebește de orgoliu. Cineva poate fi mândru cu calitățile sale proprii, mândru de cei dragi – copiii, părinți –, de localitatea, regiunea natală, sau țara ta. Când este vorba de țara ta, acest sentiment îl numim Patriotism.

Aristotel identifica mândria drept măreție sufletească, coroană a tuturor virtuților, distingând-o de vanitate, cumpătate și umilință, astfel:

„Despre om se zice că e mândru când crede despre sine că e capabil de fapte mărețe, fiind demn de ele; căci cine crede asta în afara capacităților sale este un prost, dar niciun om virtuos nu este nebun sau prost.(...) Căci cine este capabil de puțin și crede despre sine că e capabil de puțin este cumpătat, dar nu este mândru; căci mândria implică măreție (...) Prin urmare, mândria pare să fie un fel de coroană a virtuților; căci le face mai puternice și nu poate avea loc fără ele. Prin urmare e greu să fi cu adevărat mândru; căci acest lucru este

imposibil fără noblețe și fără bunătate a caracterului”.

Popoarelor nu le lipsește mândria, conducătorilor – orgoliul!

Astăzi 13 ianuarie 2022 aflăm din ziare că SUA au transmis, joi, după ultima reuniune cu Rusia, în cadrul OSCE, că nu vor accepta „șantajul” Moscovei și nici cererea acesteia de menținere a „sferelor de influență”, în timp ce Rusia a avertizat că în lipsa unui „răspuns constructiv” din partea Occidentului asupra cererilor sale privind securitatea europeană, va acționa pentru a-și proteja securitatea națională și a asigura echilibrul strategic.

Ca atare, NATO și Rusia nu au reușit să-și rezolve disputa privind Ucraina. „Rămâne cum am stabilit!” (replica unui comedian român, după o discuție în doi, din care niciunul n-a înțeles nimic, sau n-au vrut să înțeleagă, neajungând la vreo concluzie, la încercarea unei împăcări). Oare?

Pericolul unui război rămâne și el real, crede NATO, care vrea să discute mai departe cu Moscova. Rusia dă vina pe Vest.

„Europa este mai aproape de război decât în orice alt moment din ultimii 30 de ani”, a atras atenția joi ministrul polonez de externe Zbigniew Rau la lansarea președinției pe care Polonia o va deține timp de un an la Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE), relatează Reuters.

Orgoliul are limitele lui. Dincolo de aceste limite e încăpățânarea prostească, care poate nenoroci un popor, chiar – omenirea.

ȘI NEW YORK-UL CREDE ÎN FARMECE - SANDA WEIGL O READUCE PE MARIA TĂNASE PESTE OCEAN

Raluca Cimpoiașu

Cu ocazia Zilei Culturii Naționale, ICR New York prezintă, în premieră, sub titlul "I Still Believe in Magic - Sanda Weigl Sings Maria Tănase" / „Eu tot cred în farmece. Sanda Weigl cântă Maria Tănase”, o producție video originală ce evocă una dintre marile întâlniri culturale româno-americane: aceea dintre o cântăreață excepțională și un oraș excepțional. Materialul, cu o durată de cca. 20 de minute, va fi difuzat pe canalele social media ale Institutului (Facebook, Instagram, YouTube) începând cu 15 ianuarie, ora 21:00 (ora României). Simultan, producția video va fi prezentată și pe canalele de social media ale Ambasadei României la Washington.

În 1939, cu ocazia participării României la Expoziția Mondială, Maria Tănase a oferit, la New York, o serie de concerte care au sedus publicul american și i-au relevat clasa internațională. Decenii după ce impresionantul pavilion românesc ridicat în Flushing, Queens și rezonanțele când aprige, când exuberante, când sfâșietoare ale melodiilor Mariei Tănase s-au estompat din memorie, solista de origine română Sanda Weigl și muzicienii nipono-americani Shoko Nagai (pian, acordeon), Stomu Takeishi (bas) și Satoshi Takeishi (percuție) încearcă să readucă spiritul legendarei artiste în inima metropolei newyorkeze. Ilustrate cu imagini ale locurilor pe unde a trecut și cântat Maria Tănase la New York, vechile melodii, cum sunt „Lume, lume”, „Mi-am pus busuioc în păr”, „Până când nu te iubeam”, „Bun îi vinul ghiurghiuliu”, rearanjate și metisate cu stiluri contemporane de cei patru muzicieni pasionați de melosul foclorului urban românesc, se suprapun peste ritmurile sonore și vizuale ale marelui oraș, ca o reîn-toarcere, magică, a faimoasei soliste în orașul pe care l-a cucerit cu decenii în urmă.

Destinate atât comunităților românești din

America de Nord, cât și publicului american și internațional, piesele sunt prezentate cu subtitrare în limba engleză, pentru a păstra intact mesajul lor original.

Sanda Weigl, binecunoscută publicului newyorkez pentru recitalurile de la Cornelia Street Cafe, Joe's Pub, BAM Cafe, The Neue Galerie, The Kitchen, Drom sau Barbès, reușește să fie un extraordinar promotor al muzicii tradiționale românești și lăutărești într-o nouă interpretare. Sanda Weigl s-a impus pe scena internațională prin vocea sa unică, a cărei susținere constituie o garanție de succes și vizibilitate. În prima parte a carierei, solista a colaborat cu interpreți și regizori de teatru renumiți precum Robert Wilson, Luc Bondy sau Juergen Flimm, la Schiller Theater din Berlinul de Vest. Stabilită în New York din 1992, Sanda Weigl a câștigat rapid aprecierea publicului american, dar și pe cea a criticilor, ca urmare a seriei de concerte susținute în săli prestigioase din metropola americană.

I STILL BELIEVE IN MAGIC: SANDA WEIGL SINGS MARIA TĂNASE / TOT MAI CRED ÎN FARMECE: SANDA WEIGL CÂNTĂ MARIA TĂNASE

Un documentar muzical de Alex Boda și Ionuț Văcar

Voce: Sanda Weigl

Cu: Shoko Nagai (pian, acordeon), Stomu Takeishi (chitară bas), Satoshi Takeishi (percuție)

Scenariul și regia: Alex Boda

Imagine și editare video: Ionuț Văcar

Sunet: Ionuț Văcar

Versiunea engleză a versurilor: Andreea Iulia Scridon

O producție originală a Institutului Cultural Român de la New York, ianuarie 2022

„Tot mai cred în
farmece”

Sanda Weigl cântă
Maria Tănase

IAȘI - CULTURĂ, SPIRIT ȘI CREDINȚĂ ÎN VIZIUNEA LUI DAN TEODORESCU

Ionel PINTILII

Experimentatul jurnalist Dan Teodorescu cu spiritul mereu tânăr, după ce în cele 30 de volume editate până în prezent, a analizat și prezentat cititorilor diversele domenii în care a activat era firesc și necesar să vină rândul încheșării unui volum-document intitulat „Iași - Cultură, Spirit și Credință”,

apărut la Editura PIM, în 2021. În această lucrare autorul deoalează prin cronici manifestările culturale organizate sub egida sau în parteneriat cu Liga Scriitorilor Români, Filiala Iași Nord-Est în perioada martie-decembrie 2021.

Acest volum primit cu autograf și „cu multă considerație din partea autorului” a intrat în patrimoniul publicistic național cu mențiunea că este dedicat memoriei celui care a fost până de curând Președintele Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România, Doru Dinu Glăvan, plecat mult prea devreme pe cărări stelare.

Ca toate celelate realizări editoriale de până acum, autorul prin sârguința și munca sa judicioasă, scutește de mult efort pe cei ce vor să cerceteze diferitele aspecte legate de viața cultural-sportivă de pe plan local cât și național, pentru care trebuie să primească sincere mulțumiri atât din partea cititorilor, a celor care au trăit momentele respective cât și cei care le studiază din afara arhivelor.

Se poate observa, că în lucrările lui Dan Teodorescu, Cuprinsul reflectă materialul publicistic într-un format ce avantajează din punct de vedere al spațiului tipografic, deoarece evenimentele, manifestările sunt relatate în ordine cronologică și atunci este specificată doar luna când s-au desfășurat. În acest fel, volumul supus atenției noastre de aproximativ 650 de pagini și cu peste o sută de titluri are un Cuprins de o pagină.

Acest volum poate fi caracterizat și prin transpunerea spuselor Președintelui Academiei Române acad. Ioan-Aurel Pop: în tot mersul nostru prin istorie, fresca bisericească și icoana ne-au fost far și călăuză.

În sprijinul celor afirmate mai sus găsim de-a lungul întregii lucrări suficiente argumente însă și un capitol separat intitulat „Iași – Spirit și Credință pe meleaguri românești” unde autorul sub forma relatărilor sau a

ilustrațiilor care fac cât o mie de cuvinte conferă adevăr titlului enunțat.

Din această lucrare aflăm că Dan Teodorescu, în decursul timpului, a coordonat și participat la prestigioase acțiuni cultural-sportive din Germania, Austria, Ungaria, Croația, Serbia, Polonia, Ucraina sau în România în orașe, precum: București, Cluj-Napoca, Hunedoara, Galați, Ploiești, Bacău, Vaslui și Iași.

Jurnalistul Dan Teodorescu prin articolele publicate în ultimii ani în reviste din Germania, Israel, SUA și multe alte publicații din țară a promovat intensa activitate a Ligii Scriitorilor Români, Filiala Iași Nord-Est cât și lașul cultural fapt ce nu-i asigură doar calitatea de membru al Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România și al Asociației Jurnaliștilor Români de Pretutindenii, ci și înalta apreciere a confrăților de breaslă prin conferirea onorantei medalii „Virtutea literară” cât și premiul oferit în iulie 2021 de U.Z.P.R., la secțiunea „Carte”.

Alte aspecte care necesită relevate și pot atrage atenția cititorului sunt relatările referitoare la „aniversări în mass-media moldavă” și „Pe scena vieții de artist” unde pe parcursul a zeci și zeci de pagini sunt evidențiați cei „80 de ani de Radio România Iași”, de vorbă cu Vasile Arhire la împlinirea a 30 de ani de existență a TVR Iași sau „Maria Lătărețu la 110 ani de la naștere”. Pe scena vieții de artist aflăm amintiri ce descriu cu greu emoțiile despre Ion Caramitru – Un prinț al teatrului contemporan sau despre doamna care a cucerit lumea prin glasul ei, ieșeanca Elena Moșuc.

Acest volum are în final CV-ul actualizat al autorului ce reprezintă pentru cei apropiați un ghid și împreună cu îndemnul „să faceți (munciți) ca mine” capătă sens și valoare că prin puterea muncii se obțin rezultate.

Mulțumim lui Dan Teodorescu, pentru urarea din finalul lucrării transmisă cititorilor de „Crăciun fericit și La mulți ani 2022!” și la rândul nostru îi dorim multă sănătate și bucurii.

ILUZII DE AMBE SEXE

„Pe mine nu mă preocupă înțeleptul.

O poezie nu trebuie înțeleasă întru totul, continuu, căci dacă toți bucherii o înțeleg atunci nu mai este poezie”
Mihai Eminescu

O autobiografie

când ceea ce n-a fost încă spus
ceea ce n-a fost încă spus
ce n-a fost încă spus
n-a fost încă spus
încă spus
spus

ascund iluziile sub pleoape
le risipesc
și
le adun
în lacrima mea
îmi văd umbra
sărind
din luntre în Lethe

când totul va fi spus
totul va fi spus
va fi spus
spus

urmează marea iluzie
încep întotdeauna prin
a fi nimic
la solstițiu
împlinesc
șaptezeci de ani
mă vând
și mă cheltuiesc
ei

ROCADA PETRE ȚUȚEA

Istoria unui prezent fără trecut
La haosul din zarcă ne-a damnat

În orizont bolborosește Luna-n praf
Printre zăbrele de zeghe ne-aruncăm sufletu-n gol

Că fi-vom siguri de singurătate
De sine când ne-am lepădat

Și am urcat adâncurile noastre
Să-nvingem înălțimile cerești

Erori să le plătim cu viața
Ce face victime și are-altar

Vom fi a tot ce-o fi să fie
Un viitor al amintirilor din noi

Cu încă-o moarte glorioasă ce-am pierdut
Istoria unui prezent fără trecut

Scoate-ne
Scoate-ne

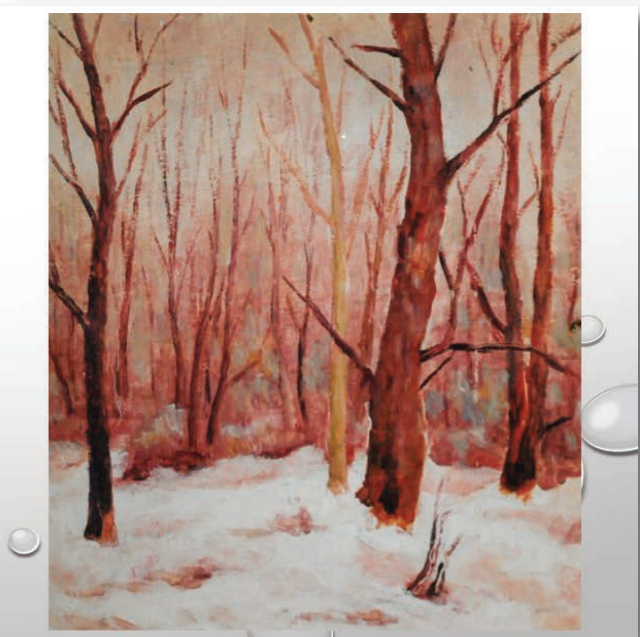
LIMITE

A
mama
am fost un agricultor
semn de întrebare
pe ogorul limbii române
ei și
privirea fluture de noapte
lipit pe amurg
Zvr

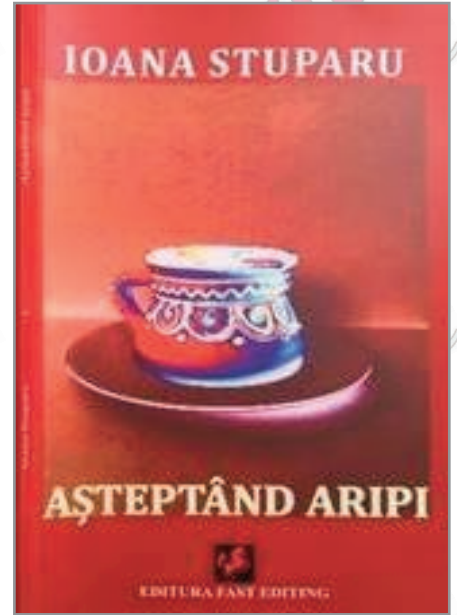
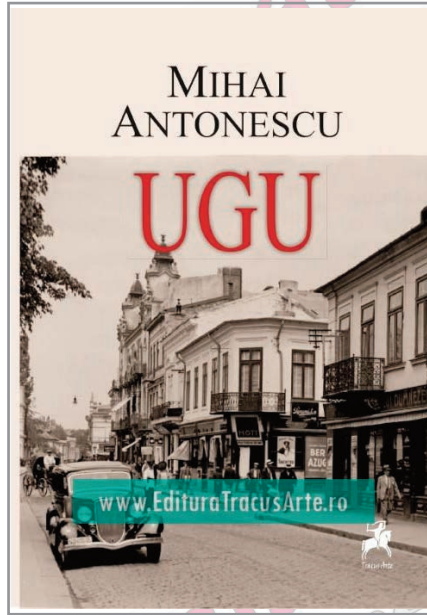
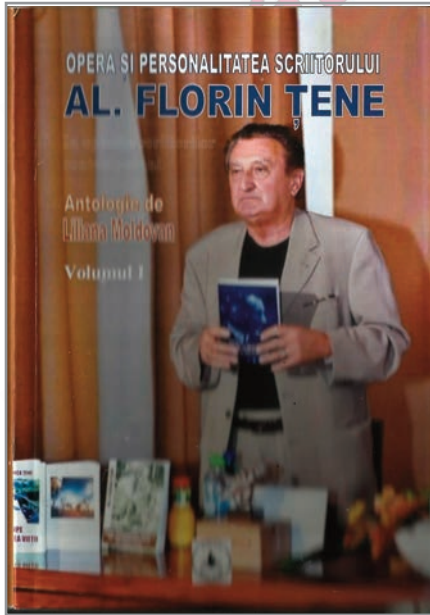
Poezia este dansul individualizat al cuvintelor
conotative pe care nu-l vom vedea niciodată.

compilator scriitor scriitor Simon Petru Enaru.

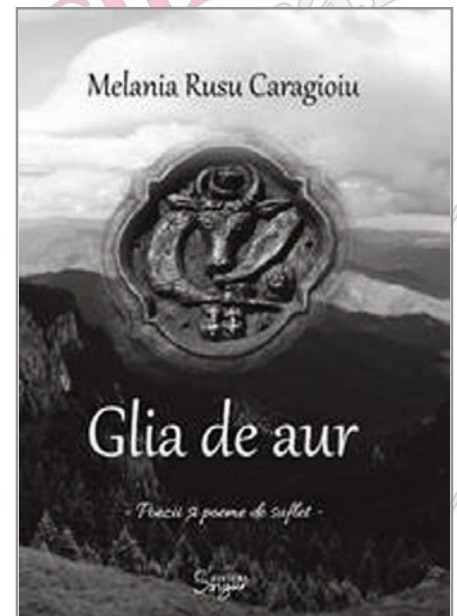
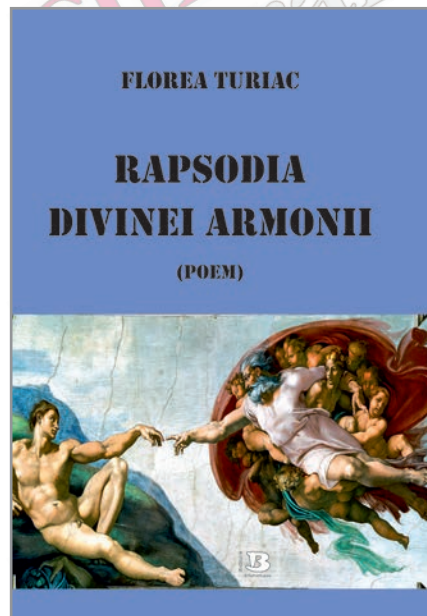
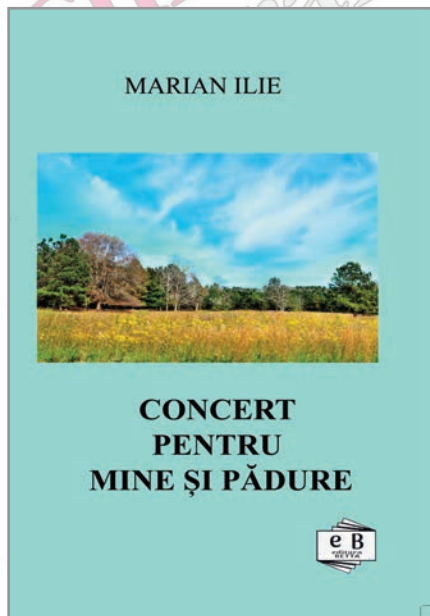
Climate literare

Climate literare

Cărți din biblioteca revistei Climate literare

Cogito

„O bună guvernare nu depinde niciodată de legi, ci de calitățile personale ale celor ce guvernează” - **Frank Herbert**

Contact: Tel. 0722 702578 ; e-mail: ioniancuvale@yahoo.com ;
web site: <http://climate.literare.ro>

www.zn.ro | zn.print@gmail.com | fax: 0215 401 310 | mobil: 0765 461 304